

DECLARACIÓN DE IMPACTO AMBIENTAL FORMULADA POLA DIRECCIÓN XERAL DE CALIDADE AMBIENTAL, SOSTIBILIDADE E CAMBIO CLIMÁTICO RELATIVA AO PROXECTO DO PARQUE EÓLICO PENAS BOAS, NOS CONCELLOS DE ARANGA E OZA – CESURAS (A CORUÑA), PROMOVIDO POR GREENALIA WIND POWER, SL (CLAVE: 2020/0014)

A Dirección Xeral de Calidade Ambiental, Sostibilidade e Cambio Climático, en base ás súas competencias para resolver este expediente ambiental segundo o Decreto 42/2019, do 28 de marzo, polo que se establece a estrutura orgánica da Consellería de Medio Ambiente, Territorio e Vivenda e de conformidade coa proposta do Servizo de Avaliación Ambiental de Proxectos da Subdirección Xeral de Avaliación Ambiental, que a continuación se transcribe:

A Lei 21/2013, do 9 de decembro, de avaliación ambiental, establece no seu artigo 7.1.a) que os proxectos comprendidos no seu anexo I someteranse a unha avaliación de impacto ambiental ordinaria.

Entre os proxectos que figuran no dito anexo I atópanse, no suposto 7º do grupo 9, os parques eólicos que teñan máis de 10 aeroxeradores ou 6 MW de potencia cando se desenvolvan no ámbito dos espazos naturais considerados nese artigo, entre os que se inclúen as Reservas da Biosfera ao tratarse de áreas protexidas por instrumentos internacionais.

Este sería o caso da actuación pretendida, tendo en conta a potencia do parque (16,8 MW) e que se localiza integramente no ámbito da Reserva da Biosfera "Mariñas Coruñesas e Terras do Mandeo.

Considerando o anterior, o proxecto someteuse ao trámite de avaliación de impacto ambiental ordinaria e, téndose practicado o referido procedemento, procede formular a correspondente declaración de impacto ambiental (DIA), de acordo co disposto no artigo 41 da dita Lei 21/2013.

1. INFORMACIÓN SOBRE O PROXECTO

1.1. Promotor e órgano substantivo

O promotor do proxecto é a sociedade Greenalia Wind Power, SL e o órgano substantivo a Dirección Xeral de Planificación Enerxética e Recursos Naturais da Vicepresidencia primeira e Consellería de Economía, Industria e Innovación.

1.2. Obxecto do proxecto, descrición e localización

De acordo co estudo de impacto ambiental, o proxecto ten por obxecto a execución dun parque eólico 16,8 MW de potencia total nos concellos da Aranga e Oza - Cesuras (A Coruña), composto por 4 aeroxeradores e a súa infraestrutura asociada (vieiros de acceso e servizo, plataformas de montaxe, gabias do cableado, centro de seccionamento e control, edificio de control e unha torre meteorolóxica. As infraestruturas do proxecto localizaranse dentro do polígono definido polas coordenadas UTM que se indican no punto 3 desta DIA.

As características principais do proxecto, segundo a súa configuración inicial, son as seguintes:

- Número de aeroxeradores: 4
- Modelo previsto: Vestas V150 4,2 MW
- Potencia nominal unitaria: 4,2 MW.
- Potencia total instalada: 16,8MW.
- Altura de buxa: 123 m
- Diámetro de rotor: 150m
- Orzamento (execución material): 14.050.494,19 €.

O parque eólico contará cun centro de seccionamento e control con envolvente de formigón, de estrutura monobloque en cuxo interior incorporaranse todos os compoñentes eléctricos: aparellos de media tensión, cadros de baixa tensión, incluíndo transformadores, dispositivos de control e interconexión entre os diversos elementos.

Ademais, en canto á obra civil descrita no EsIA, a lonxitude de vieiros estimada do proxecto será dun total 2.626 m de vieiros dos cales 1.494 m serán de nova construción e 1.132 metros de viales a acondicionar, a sección tipo de vieiros cun ancho de plataforma de 5 metros. Ademais, proxéctanse un total de 7.864m, dos que 5.567 metros corresponden a liña de interconexión entre o centro de seccionamento e control do parque eólico Penas Boas e a subestación do parque eólico Gato.

Como áreas de ocupación temporal, o proxecto contempla a delimitación dunha superficie propia destinada á obra, parque de maquinaria e zona de amoreamento de materiais a instalar sobre un terreo lindeiro ao vieiro existente entre as máquinas 2 e 3.

Así mesmo, nas plataformas auxiliares delimitadas en cada aerogenerador localizaranse terreos para o amoreamento de materiais, contemplando no proxecto estas superficies como zonas de acopio de materiais. O punto limpo durante a execución dispórase nesta zona de obra, maquinaria e amoreamento, que solo será empregada durante a fase de obras, polo que unha vez terminada a execución restaurarase na súa totalidade.

En canto á evacuación da enerxía xerada no parque, efectuarase mediante a liña anteriormente mencionada entre o centro de seccionamento deste parque e o a subestación do parque eólico Gato 30/220 kV situada no concello de Oza – Cesuras e obxecto doutro proxecto que conta con declaración de impacto ambiental do 18.11.2022 (DOG nº 231 do 05.12.2022). Dende aí partirá unha liña eléctrica a 220 kV (obxecto doutro proxecto) ata a SET Mesón do Vento, propiedade de REE, onde este parque ten concedido o punto de conexión á rede.

O prazo estimado de execución do proxecto é duns 5 meses.

Como consecuencia dos informes recibidos durante a tramitación do proxecto e a reformulación dalgunha das características dos parques eólicos veciños, o promotor propuxo unha serie de modificacións no proxecto do parque eólico Penas Boas consistentes en:

Eliminación do aerogenerador AE04 e da torre meteorolóxica, cambio de modelo de aerogenerador de VESTAS V150 a GAMESA SG145, pasando dunha altura de buxa de 123 m e diámetro de rotor de 150 m a unha altura de buxa de 127 m e diámetro de rotor 145 m, modificación do acceso ao parque eólico, ao que se accederá desde a poboación de Montsalgueiro por un vial de nova execución que parte da estrada AC-230 e modificación do emprazamento da zona de amoreamento que se localizará no entorno do aerogenerador AE01 cunha superficie de 714 m².

Tendo en conta o anterior, as características principais do proxecto, serán as seguintes:

- Número de aerogeneradores: 3
- Modelo previsto: GAMESA SG145
- Potencia nominal unitaria: 5,2 MW.
- Potencia total instalada: 15,60 MW.
- Altura de buxa:127,5 m
- Diámetro de rotor: 145m

Segundo a Addenda ao EsIA de outubro de 2022, coa modificacións a lonxitude dos vieiros a executar pasa a ser duns 2.203 metros, dos cales 1.598 metros serán de nova execución e será necesario acondicionar 605 metros de vieiros existentes. Ademais, o proxecto contempla o tendido de 8.738 m de cableado, incluíndo tanto a conexión das máquinas co centro de seccionamento e control como a conexión deste coa subestación do parque eólico Gato, co que compartirá a SET e a liña de evacuación

1.3. Principais elementos ambientais da contorna

O proxecto localízase na provincia da Coruña nos municipios de Aranga e Oza - Cesuras, nas elevacións de Penas Boas ao norte e Marco do Castelo ao Sur. As cotas onde se localizan os aeroxeneradores van dende os 515 metros ata os 527 metros.

A nivel hidrolóxico, o ámbito de actuación pertencente á Demarcación Hidrográfica Galicia Costa. O sistema de explotación no que se sitúa o parque eólico é o 12 "Río Mandeo e Ría de Betanzos".

Discorren, próximos ás actuacións definidas na documentación achegada, os seguintes canles fluviais codificados por Augas de Galicia: río Mandeo e os seus tributarios río Vexo, rego de Cadavo, río Mendo (111025) e río Deo, así como os seus afluentes. Os encoros máis próximos ao parque son o encoro Gomil e o encoro Castellana, ambos no río Mandeo, a máis de 3,5 e 4 quilómetros respectivamente, ao sueste das instalacións.

Nos montes predominan as cubertas de matogueira e rochedo, aparecendo diseminados distintos afloramentos rochosos graníticos, e plantacións de especies forestais de repoboación, eucaliptos e piñeiros. En menor medida, entre os cultivos forestais, intercálanse predios dedicados a prados e masas de frondosas autóctonas formando pequenos rodais e como pés soltos á beira dos camiños ou no límite das parcelas.

Segundo o estudo de impacto ambiental a área de estudo está formada principalmente por dous tipos de formacións, que son masas arbóreas de explotación forestais procedentes de plantación principalmente de eucalipto e piñeiro insigne, e piñeirais puros ou en mestura. No ámbito de estudo a vexetación está composta. A presenza de especies arbóreas de frondosas está limitada a pés illados ou en alineacións con portes arbustivos situados nalgún borde de camiño ou como sotobosque das masa de explotación, algunhas parcelas de mato comparten ocupación superficial con afloramentos rochosos que son bastante comúns na zona, localizándose tamén plantacións forestais con afloramentos no seu interior. As formacións de mato caracterízanse por toxo (*Ulex gallii*) e breixeiras (*Erica cinerea*, *Daboecia cantabrica* e *Calluna vulgaris*) en mestura en distintas proporcións. A gabiá de interconexión entre o centro de seccionamento e a subestación foi proxectada integramente polo trazado de infraestruturas existentes.

En canto aos hábitats, de acordo co Atlas de hábitats naturais e seminaturais de España (2005), na zona de actuación localízanse teselas onde se identifican os hábitats naturais de interese comunitario e/ou prioritarios cos seguinte códigos: uceiras oromediterráneas endémicas con toxo (4090), queirogais secos europeos (4030), queirogais húmidos atlánticos de *Erica ciliaris* e *Erica tetralix* (4020*).

Nos traballos de campo realizados polo promotor comprobou que na zona de estudo onde se localizarán as estruturas non se localizan non se localiza ningún hábitat natural prioritario, en cano aos hábitats de interese comunitario, a maioría dos terreos onde se observa certa representación de 4030 poden ter sido degradados polas actuación antrópicas, indicando que os elementos constitutivos do parque que se situarían onde aparece 4030 en mellor estado serían o acondicionamento dun vial de acceso e parte do vía interior, e apréciase indicios de hábitat en peor estado de conservación no entorno dun dos aeroxeneradores e a plataforma máis próxima.

Entre a fauna inventariada nas cuadrículas 10x10 km que abranguen a área de estudo figuran, segundo a documentación achegada polo promotor e o informado pola Dirección Xeral de Patrimonio Natural, hai varias especies incluídas no Catálogo galego de especies ameazadas (CGEA): INVERTEBRADOS: *Geomalacus maculosus* (vulnerable); ANFIBIOS: *Chioglossa lusitanica* (vulnerable), *Discoglossus galganoi* (vulnerable), *Rana iberica* (vulnerable), AVES: *Milvus milvus* (en perigo de extinción), *Gallinago gallinago* (en perigo de extinción), *Vanellus vanellus* (en perigo de extinción), *Circus pygargus* (vulnerable), *Circus Cyaneus* (vulnerable), *Scolopax rusticola* (vulnerable); MAMÍFEROS: *Rhinolophus ferrumequinum* (vulnerable), *Galemys pyrenaicus* (vulnerable), *Myotis myotis* (vulnerable). A este respecto, a Dirección Xeral de Patrimonio Natural informa que non é previsible atopar parellas nidificantes de *Vanellus vanellus* na zona segundo o "Atlas de aves reproductoras" do MITECO.

No que atinxe a espazos protexidos e outras zonas ou elementos de interese ambiental, o lugar onde se localizan as instalacións do proxecto non ostenta ningunha figura de espazos protexidos das recollidas na Lei 5/2019, do 2 de agosto, do patrimonio natural e da biodiversidade de Galicia nin da Lei 42/2007, do 13 de decembro, do Patrimonio Natural e da Biodiversidade. Pero localízase dentro da Reserva da Biosfera *Mariñas Coruñesas e Terras do Mandeo*, (na zona de transición e na zona tampón) que ten a consideración de área protexida por instrumentos internacionais.

O ámbito do proxecto non se atopa dentro de ningunha das áreas prioritarias para a avifauna ameazada e/ou zonas de protección das publicadas na Resolución do 18 de outubro de 2021, da Dirección Xeral de Patrimonio Natural, relativa ás liñas eléctricas de alta tensión.

No que respecta á paisaxe, de acordo co Catálogo das paisaxes de Galicia (Decreto 119/2016, do 28 de xullo), o lugar no que se proxecta a actuación localízase nas grandes áreas paisaxísticas Galicia Central e Golfo Ártabro, nas comarcas paisaxísticas Terra de Ordes e Golfo Ártabro Interior, respectivamente.

O proxecto non se sitúa próximo a ningunha área de especial interese paisaxístico, situándose a máis próxima, a AEIP-07-01 Fraga das Barbudas e Val do Cambás a uns 2,6 km ao leste, e a AEIP-10-08 Fragas do Mandeo a uns 7,3 km ao noroeste. Os miradoiros máis próximos son o de Aranga, a unha distancia de 6 km en dirección nordés, e os de Rodeiro e Bandoxa a uns 5 e 6,5 km ao oeste. Outros valores citados no Catálogo das paisaxes de Galicia son o Camiño de Santiago (Camiño Norte) discorre a uns 13 km en dirección sueste do aeroxerador AE-4, e o Camiño Inglés a uns 14 km ao noroeste do AE-1. Ademais, a uns 5 km ao noroeste sitúase a ruta de sendeirismo PR-G 35 O Río dos Dous Nomes.

En canto ao patrimonio cultural, de acordo coa documentación no ámbito de estudo identificáronse os seguintes bens: *GA15003128 Mámoa de As Trapelas*, *GA15003132 Castro de Painzal*, *GA15003(1) Mámoa de As Trapelas 2*, *GA15003(2) Mámoa de Penas Boas*, *TO15003(2) O Castelo*, *TO15003(2) Medoñas de Abaixo*, *GA15063063 Mámoa de Monte do Gato 20*, *B.12 Conxunto de muíños en río Bexo*, *E-1 Hórreo en Milreu*, *E-4 Camiño tradicional do Fervedo*. Dentro do ámbito estudado pero máis afastados das actuacións tamén se atopan: *GA15003001 Mámoa de Torrelavandeira*, *GA15003045 Mámoa de Torrelavandeira 2*, *GA15003046 Mámoa de Torrelavandeira 3*, *C15003004 Ara romana de Fervenzas*.

2. TRAMITACIÓN E ANÁLISE DO EXPEDIENTE

2.1. Resumo da tramitación

O 09.10.2018 Greenalia Wind Power, SLU, presentou ante a Dirección Xeral de Enerxía e Minas (antiga denominación da Dirección Xeral de Planificación Enerxética e Recursos Naturais) unha solicitude de autorización administrativa previa e de construción para o parque eólico Penas Boas.

Mediante oficio do 13.05.2019 a antedita dirección xeral notificoulle ao promotor o cumprimento dos requisitos establecidos nos artigos 30 e 31 da Lei 8/2009, do 22 de decembro pola que se regula o aproveitamento eólico en Galicia e se crean o canon eólico e o Fondo de compensación Ambiental, modificada pola disposición derradeira sétima da Lei 5/2017, do 19 de outubro, de fomento da implantación de iniciativas empresariais en Galicia.

O 22.01.2020 a antedita Dirección Xeral de Enerxía e Minas remítenos un oficio no que solicita que o órgano ambiental elabore o documento de alcance do estudo de impacto ambiental, ao abeiro do artigo 34 da Lei 21/2013, do 9 de decembro, de avaliación ambiental, achegando o documento de inicio do proxecto.

En canto ao trámite ambiental e como xa se sinalou, o proxecto está incluído no grupo 9 suposto 7º do anexo I da citada norma, polo que sométese a avaliación de impacto ambiental (AIA) ordinaria conforme á Lei 21/2013, do 9 de decembro, de avaliación ambiental.

Atendendo ao anterior, co obxecto de elaborar o dito documento de alcance, a Dirección Xeral de Calidade Ambiental e Cambio Climático, como órgano ambiental, iniciou o período de consultas previsto no antedito artigo 34.

O 13.03.2020 a Dirección Xeral de Enerxía e Minas comunica a esta dirección xeral, aos efectos oportunos, que o 17.02.2020 promotor achegou unha solicitude de modificación substancial do proxecto con nova documentación técnica, entre a que se inclúe o estudo de impacto ambiental.

O 13.04.2020 esta dirección xeral remite un oficio á Dirección Xeral de Enerxía e Minas no que se notifica que tendo en conta que segundo o establecido na Lei 21/2013, coa presentación do estudo de impacto ambiental o órgano substantivo iniciaría a tramitación coa fase de información pública, suspendeuse a elaboración do documento de alcance, para un, xa elaborado e presentado, estudo de impacto ambiental e achegóuselle, para os efectos que procederan copia de todos os informes recibidos ata esa data.

O 23.07.2020 a Dirección Xeral de Enerxía e Minas solicitounos a lista de organismos e persoas interesadas aos que consultar conforme o artigo 37 da Lei 21/2013, do 9 de decembro, de avaliación ambiental. Para o cal achegou a solicitude do promotor, un ESIa e os correspondentes xustificantes de presentación.

O 27.10.2020 esta dirección xeral remitiulle ao órgano substantivo a información solicitada e indicándolle unha serie de documentación a elaborar en relación coa consulta á efectuar á Dirección Xeral de Emerxencias e Interior e á Dirección Xeral de Saúde Pública, e unha serie de aspectos a ter en conta na tramitación da AIA ordinaria (información pública e consultas sobre o ESIa) e sobre o contido do expediente ambiental que no seu momento tería que remitir ao órgano ambiental para continuar coa tramitación de cara a formular a DIA.

O 12.04.2021, mediante Acordo do 11 de marzo de 2021 (publicado no DOG núm. 67) da Xefatura Territorial da Coruña da Vicepresidencia segunda e Consellería de Economía, Empresa e Innovación someteuse a información pública a solicitude de autorización administrativa previa, a declaración de utilidade pública, en concreto, a necesidade de urxente ocupación que iso implica, a autorización administrativa de construción, o estudo de impacto ambiental e o proxecto sectorial de incidencia supramunicipal (proxecto de interese autonómico) do parque eólico Penas Boas, nos concellos de Aranga e Oza-Cesuras (A Coruña).

Así mesmo, en consonancia ao anterior, a dita xefatura territorial efectuou o trámite de consultas sobre o ESIa.

O 19.12.2022 recíbese na Dirección Xeral de Calidade Ambiental, Sostibilidade e Cambio Climático o expediente de avaliación de impacto ambiental do proxecto, remitido pola Dirección Xeral de Planificación Enerxética e Recursos Naturais, como órgano substantivo por razón da materia, para os efectos de continuar coa tramitación de cara a formular a declaración de impacto ambiental.

O 20.12.2022 a antedita Dirección Xeral de Planificación Enerxética e Recursos Naturais, remite documentación adicional consistente nunha contestación do promotor ao informe da Dirección Xeral de Saúde Pública do 13.05.2022.

O 23.12.2022 estando en curso a revisión e a análise técnica do expediente, o órgano ambiental solicitou á Dirección Xeral de Patrimonio Natural un informe complementario sobre efectos sinérxicos no marco da avaliación ambiental e, nesa mesma data, a dita dirección xeral remitiu o informe solicitado.

O 03.01.2023 a Dirección Xeral de Planificación Enerxética e Recursos Naturais, remite documentación complementaria consistente nun certificado de exposición pública dun concello e respostas do promotor a dous dos informes emitidos polos organismos consultados.

O 03.01.2023 o órgano ambiental solicitou á Dirección Xeral de Planificación Enerxética e Recursos Naturais aclaracións sobre a poligonal de delimitación do parque eólico.

O 10.01.2023 o órgano substantivo remite documentación aclaratoria presentada polo promotor ao respecto do solicitado, e achega un escrito do 04.01.2023, unha addenda titulada *Adenda al estudio de impacto ambiental del parque eólico "Penas Boas" (Exp In408A 2018/35). Enero 2023* (asda. electronicamente o 03.01.2023) e un novo bosquexo do proxecto.

2.2. Resumo da análise técnica do expediente

O expediente de avaliación de impacto ambiental contén, entre outra documentación, o estudo de impacto ambiental (EslA), o documento técnico do proxecto de execución, diversas addendas e documentación complementaria incorporada ao longo da tramitación, os anuncios e certificados de exposición pública, as alegacións ambientais e os informes recibidos como resultado dos trámites de información pública e de consultas sobre o EslA e as súas addendas ou documentación complementaria de ser o caso.

▪ En canto aos informes, pódese indicar o seguinte:

- A Dirección Xeral de Patrimonio Cultural, emite un primeiro informe no que efectúa un resumo de antecedentes e feitos, consideracións legais e técnicas e analiza os documentos e o seu contido respecto do patrimonio cultural.

A continuación, analiza o contido do estudo de impacto ambiental dende o punto de vista do patrimonio cultural e conclúe que á vista do exposto na análise da documentación presentada e as súas consideracións técnicas non pode informar o *Estudio de Impacto Ambiental del Parque Penas Boas, Febreiro 2020* nin o proxecto sectorial, debéndose completar a documentación nunha serie de aspectos relacionados coa mellora da revisión cartográfica para confirmar a presenza de novos bens arqueolóxicos, incorporación ao catálogo dun túmulo e confirmar natureza arqueolóxica de anomalías e elevacións do terreo e a revisión das xa detectadas, revisión da traza dunha gabia de cableado ao sur do xacemento Castro do Painzal establecendo as medidas oportunas no caso de confirmarse, coa realización de roza baixo control arqueolóxico, das áreas que non puideron ser prospectadas adecuadamente para descartar ou confirmarse a presenza de bens como o caso do topónimo O Castelo. Tamén solicita que se efectúe un estudo de afección visual do parque sobre as necrópoles de Seselle, Mazarelas, Portomoeiro e Monte do Gato e sobre os bens existentes dentro da poligonal, que se analice os efectos sinérxicos da totalidade dos elementos patrimoniais.

En resposta a este informe, o promotor presenta un primeiro escrito do 26.10.2021 no que sinala que está a elaborar a documentación solicitada e completa a resposta dada cun escrito do 25.11.2021 xunto ao que achega o documento titulado *Descripción y valoración de la alternativa definitiva para el parque eólico Penas Boas en los términos municipales de Aranga, Oza – Cesuras y Coirós (A Coruña) (Contestación al informe emitidos po la DX de Patrimonio Cultural en la tramitación del expediente IN408A 2018/35). Noviembre 2021* (asdo. electronicamente o 25.11.2021)

Á vista da documentación elaborada, a Dirección Xeral de Patrimonio Cultural emite un segundo informe favorable coas modificacións recollidas no antedito documento *Descripción e valoración da alternativa definitiva para o parque eólico Penas Boas nos termos municipais de Aranga, Oza-Cesuras e Coirós (A Coruña)* e as medidas correctoras propostas no seu anexo nº 1 e sempre que se teñen en conta ademais as seguintes condicións de cautelas:debendo ter en conta ademais unha serie de consideración entre as que se atopan as seguintes:

- Os traballos de construción do parque eólico realizaranse baixo control e seguimento arqueolóxico; a tal fin, e previo ao inicio dos mesmos, deberá presentarse un proxecto arqueolóxico axustado ao establecido na Lei 5/2016, do 4 de maio, de patrimonio cultural de Galicia e no Decreto 199/1997, do 10 de xullo, polo que se regula a actividade arqueolóxica na Comunidade Autónoma de Galicia.

- A totalidade das obras que comporten movementos ou remocións de terras deberán levar aparelladas o control e seguimento arqueolóxico das mesmas, que deberá ser presencial, intensivo, continuo e a pé de obra nos perímetros de 200 m dos bens arqueolóxicos existentes ou de calquera outro que poida aparecer durante o transcurso das obras, así como nas áreas de control específicas establecidas no estudo.
 - Con carácter previo ao inicio das obras, realizarase a roza, baixo control arqueolóxico, das áreas que están cubertas pola vexetación, para descartar ou confirmar a presenza de bens arqueolóxicos e establecer as medidas protectoras e correctoras axeitadas. Estas zonas comprenderían as plataformas dos tres aeroxeradores e a indicada na planimetría para o Castro de Paínzal. Nomeadamente, no caso do TO15003(2) O Castelo, deberase confirmar a existencia dalgún tipo de indicio de índole material ou física, que permita descartar ou confirmar a existencia dun xacemento. De confirmarse a presenza do mesmo deberá avaliarse e corrixir a afección das obras sobre o ben (aeroxerador, vieiro, gabia, etc...).
 - No tocante as medidas correctoras establecidas para a mámoa 20 do Monte do Gato, que se verá afectada polas obras de execución da gabia de evacuación de enerxía do PE Penas Boas, deberán ser as mesmas que as propostas durante a tramitación do PE Gato.
 - No caso de que se constate a existencia de restos arqueolóxicos, primarase a conservación in situ dos mesmos.
 - Os contornos de protección dos elementos catalogados do patrimonio cultural, deberán quedar libres tanto de obra nova relacionada co parque eólico coma de zonas de amoreamento de material.
 - Os elementos de patrimonio arqueolóxico e as súas áreas de protección deberán plasmarse na cartografía de obra.
 - Prestarase especial atención ás afeccións sobre os muros tradicionais que poidan existir na zona de obras. Para iso, nas rozas e replanteo de accesos, plataformas, cimentacións e gabias de cableado estará presente a persoa ou persoas encargadas do control e seguimento arqueolóxico, para identificar axeitadamente os tramos de muros tradicionais de pedra en seco que se podan ver afectados polas obras. En todo caso, procurarase axustar as obras no replanteo para que as afeccións sexan as mínimas.
- Tamén baixo control arqueolóxico desmontaranse os tramos de muros onde sexa preciso, e procederase á súa reintegración e remate axeitado.
- No caso de que se leve a cabo o plan de posta en valor do Conxunto de muíños no río Bexo, calquera intervención que se pretenda realizar terá que contar cos informes ou autorizacións precisas, incluíndo a do propietario do ben afectado.
 - Certificarase o estado final dos elementos incluídos no patrimonio cultural unha vez rematada a totalidade das obras.

Finaliza indicando que de acordo cos artigos 39 e 45 da Lei 5/2016, do 4 de maio, do patrimonio cultural de Galicia, as intervencións que se pretendan realizar en bens de interese cultural ou catalogados, así como no seu contorno de protección ou zona de amortecemento, terán que se autorizadas pola consellería competente en materia de patrimonio cultural e a estes efectos, o promotor ou o concello previa concesión de licenza deberá remitir o correspondente proxecto técnico.

- A Dirección Xeral de Patrimonio Natural, emite un primeiro informe no que logo de expoñer uns antecedentes administrativos e un resumo do proxecto, efectúa unha análise tendo en conta a documentación examinada, no que sinala que o lugar onde se localiza o proxecto non ostenta ningunha figura de espazos naturais protexidos das recollidas na Lei 5/2019, do 2 de agosto, do patrimonio natural e da biodiversidade de Galicia nin da Lei 42/2007, do 13 de decembro, do Patrimonio Natural e da Biodiversidade, tampouco se atopa dentro de ningún espazo que se atope en estudo pola dirección xeral por reunir importantes valores. Non obstante a zona de actuación localízase dentro dos límites da reserva da biosfera Mariñas Coruñesas e Terras do Mandeo (zonas tampón y transición) tendo, por tanto, a consideración de área protexida por instrumentos internacionais.

Sinala as canles fluviais presentes na contorna, e indica que non afecta a zonas húmidas das recollidas no Inventario Galego de Humidais (IHG) (Decreto 127/2008, do 5 de xuño). Tampouco se atopa dentro de ningunha das áreas prioritarias para a avifauna ameazada e/ou zonas de protección das publicadas na Resolución do 18 de outubro de 2021, da Dirección Xeral de Patrimonio Natural, relativa ás liñas eléctricas de alta tensión.

Ao respecto dos humidais sinala que na contorna do proxecto atópanse os humidais Braña de Ulloa – 1 (a 120 m) e Braña de Ulloa – 2 (a 630 m), que son turbeiras altas. Ambas forman parte do conxunto Braña de Ulloa do grupo de pantanos con vexetación arbustiva

Sinala que o ámbito de actuación non están presentes árbores ou formacións incluídas no Decreto 67/2007, do 22 de marzo, polo que se regula o Catálogo galego de árbores senlleiras.

Indica que de conformidade co Atlas de hábitats naturais e seminaturais de España (2005), na zona de actuación localízanse teselas onde se identifican os hábitats naturais de interese comunitario e/ou prioritarios.

Inclúen a continuación unha táboa coas especies incluídas no Catálogo galego de especies ameazadas (Decreto 88/2007, do 19 de abril) cuxa distribución coincidiría coas cuadrículas UTM 10x10 nas que se sitúa o proxecto. Non obstante, indican que a dita información proporciona unicamente unha primeira aproximación. E que segundo o "Atlas de aves reprodutoras" do MITECO non é previsible atopar parellas nidificantes (*Vanellus Vanellus*) na zona do proxecto.

Con respecto ás propostas técnicas de zonificación de plans de conservación/recuperación de especies ameazadas que se están elaborando na Dirección Xeral de Patrimonio Natural, a zona de actuación non se localiza dentro do ámbito de ningunha.

O informe incorpora as observacións feitas polo Servizo de Patrimonio Natural da Coruña relacionadas cos valores e naturais e o impacto, e baseándose na documentación que lle achegaron salienta unha serie de cuestións entre as que se atopa o tipo de vexetación que se atopa no entorno próximo á localización dos aerogeneradores recollida no ESlA que se trata de repoboacións xoves de *E. Nitens* e de *Pinus raditata* e *E. Nitens* con matos dominados polas especies *Ulex sp* e *Erica sp*; cómpre destacar que na zona de implantación non observan especies protexidas nin de hábitats de interese comunitario, aínda que non descarta a súa afección así como a avifauna, morcegos, anfibios e correntes de auga, polas obras de construción das infraestruturas, ao sinalar que dentro da poligonal si atopan especies protexidas e zonas compatibles con hábitats prioritarios de interese comunitario (detectaron en campo *Rana temporaria* e *Hyla arborea*, *Circus pygargus* e hábitats co código 4020*, tamén sinala a posible existencia de *Rana iberica* e *Chioglossa lusitanica* e zonas compatibles con zonas compatibles con: turbeiras de cobertura (7130), uceiras secas europeas (4030), rochedos silíceos con vexetación pioneira de *Sedo-Scleranthion* ou de *Sedo albi-Veronicion dillenii* (8230).

Finalmente a dirección xeral conclúe que á vista dos antecedentes e dos datos achegados polo seu Servizo de Patrimonio Natural da Coruña, considera que non é previsible que o proxecto xere efectos significativos, sendo compatible coa preservación do patrimonio natural e a biodiversidade, sempre e cando se garanta o cumprimento das medidas contempladas na

documentación achegada e se teñan en conta unha serie de consideracións entre as que se atopan as seguintes: o proxecto debe cumprir estritamente os apartados de medidas protectoras e correctoras e o programa de vixilancia ambiental do EsIA. Previamente ao inicio dos traballos debe comprobarse a ausencia de especies protexidas e de demostrarse a presenza de especies do CGEA, prohíbese calquera actuación que lles afecte, debendo comunicarllo á dirección xeral a través do seu Servizo de Patrimonio Natural da Coruña, para tomar as medidas oportunas e no seu caso solicitar a correspondente autorización de acordo co Decreto 88/2007, do 19 de abril. Ao respecto do anterior, sinala que terase especial coidado na contorna dos regos, garantindo que non se afectará ás poboacións locais de *Chioglossa lusitanica*, *Hyla arborea*, *Rana iberica* e *R. temporaria*.

Ademais, en ningún momento os hábitats de interese comunitario existentes na contorna poderán verse afectados directamente polos traballos, nin indirectamente por tarefas asociadas aos mesmos. Engade unha serie de medidas relativas á conservación do arborado de ribeira e a alteración da calidade das augas, tendo en conta os condicionantes da Lei 2/2021, de 8 de xaneiro, de pesca continental de Galicia, e o Decreto 130/1997, do 14 de maio, polo que se aproba o Regulamento de ordenación de pesca fluvial e dos ecosistemas acuáticos continentais, de xeito que non se afectará máis vexetación de ribeira da estritamente necesaria, evitárase o depósito de residuos ou produtos sólidos para evitar arrastres das augas, sinala a prohibición de efectuar verteduras de material contaminante ou calquera vertido que afecte á calidade das augas continentais e a necesidade de tratar as augas que saian das zonas de instalacións de obras e augas procedentes de formigonados, a prohibición de verter material contaminante e tomar as medidas de seguridade para evitar derramos, nese sentido, sinala que non se producirán arrastres nin enturbamentos das augas continentais. Tamén recolle que se durante as obras se detecta ou demostra calquera afección significativa sobre os valores naturais da zona, comunicaráo ao Servizo de Patrimonio Natural da Coruña, quen decidirá sobre a conveniencia da solución a adoptar, así como as actuacións precisas ou as medidas compensatorias adecuadas para corrixir os efectos producidos.

Así mesmo, fai énfase na importancia de aplicar accións para a protección da avifauna e quirópteros, polo é necesario que o proxecto incorpore medidas adicionais que garantan a minimización do impacto por colisión de aves e quirópteros. Entre as medidas sinaladas atópanse:

Para os quirópteros: restrinxir a rotación das pas o máis posible por baixo da velocidade de réxime e informar no PVA sobre os tempos en que a velocidade do vento foi inferior ao limiar establecido e a porcentaxe en que os aeroxeneradores permaneceron parados.

Para a avifauna, implantar tecnoloxías de redución do impacto por colisión, tales como: sistemas de detección baseados en vídeo (tipo DTBird), que son sistemas que traballan de forma independente para facer un seguimento das aves e mitigar a mortalidade na localización das turbinas. Considerando as aves de rapina identificadas no EsIA (*Buteo buteo*) que no informe provincial (*Circus pygargus*) a súa sensibilidade á colisión os sistema deberá evitar este risco, ampliando o paraugas de protección a outras especies de rapinas para as que se detecte un aumento da frecuencia durante a vixilancia ambiental. Como medida disuasoria pasiva, recolle o pintado dunha das pas do rotor de cada aeroxenerador. Sinalan que o plan de vixilancia ambiental medirá a mortalidade observada neste parque comparándoa coa mortalidade dos parques lindeiros xa existentes con aeroxeneradores sen pintar para informar se a medida resulta eficaz e avaliarán tanto o impacto dos parque eólico por colisión sobre as aves e os morcegos como a efectividade das medidas. Engade ademais un apartado no que inclúe as condicións mínimas para os plans de vixilancia ambiental no relativo ao control da mortalidade por colisión en parques eólicos durante a fase de explotación.

En relación ao lobo, indican que se terá que dar cumprimento ao punto 18, apartado 5, do Decreto 297/2008, do 30 de decembro, polo que se aproba o Plan de xestión do lobo en Galicia. No primeiro ano de funcionamento do parque eólico, como parte do plan de vixilancia ambiental, deberase remitir á Dirección Xeral de Patrimonio Natural un estudo con datos

sólidos sobre a presenza de lobos na área de influencia do parque eólico e realizar unha avaliación e seguimento das posibles afeccións sobre as súas poboacións: estrutura social, zonas de cría, uso do espazo, etc.

Como resposta ao anterior, o promotor achega o documento titulado *Contestacion al informe de la DXPN, descripción y valoración de la alternativa definitiva para el EIA del parque eólico "Penas Boas", en los Terminos municipales de Coirós, Oza-Cesuras y Aranga. Diciembre 2021*, que inclúe como anexos *"Estudio de la población de anfibios y reptiles del entorno de 3 parques eólicos en la provincia de A Coruña. 13 de agosto de 2021"* así como o documento *"Actualización de la información sobre el lobo en el entorno de los parques eólicos Felga, Gato y Penas Boas. Valoración de efectos ambientales (Aranga, Coirós y Oza-Cesuras. A Coruña). Noviembre 2021."*

Á vista do anterior a Dirección Xeral de Patrimonio Natural emitiu un segundo informe no que recolle a modificación efectuada polo promotor con respecto á potencia, posición e características dos aeroxeneradores con respecto á documentación inicial, sinalando que a nova diferenza de potencia, altura de buxa, a diminución dos aeroxeradores, etc, non presentan modificacións significativas respecto ao posible impacto de colisión e mortalidade das aves e ademais considérase positiva. Detalla os aspectos que considera máis importantes da resposta efectuada polo promotor e valora cada punto da mesma. E conclúe que á vista dos antecedentes e da análise da documentación achegada para dar resposta ao primeiro informe da dirección xeral, ratifica o sinalado no devandito informe, en concreto o indicado ao respecto de implementar tecnoloxías de redución do impacto por colisións como sistemas de detección baseados en vídeo (*DtBird* ou similar), pintado dunha das aspas de cada un dos aeroxeradores, así como o indicado para a restrición na rotación das pas das turbinas para diminuír as colisións en quirópteros.

Dá por presentado o estudo con datos sólidos sobre a presenza de lobos na área de influencia dos parques eólicos Penas Boas, Felga e Gato.

E con respecto á modificación efectuada consistente na redución do número de aeroxeneradores e a súa distribución sinala que mellora a anterior no que se refire á súa integración co patrimonio natural e a biodiversidade.

Posteriormente, e en resposta á solicitude de informe efectuada polo órgano ambiental, a Dirección Xeral de Patrimonio Natural emite un informe complementario sobre efectos sinérxicos no marco da avaliación ambiental sobre a caracterización dos efectos sinérxicos do parque eólico de referencia, derivado do feito de que esta instalación se atopa nun ADE no que hai proxectados varios parques eólicos.

Nel, efectúa unha análise e avaliación de sinerxías tendo en conta a identificación, descrición e análise dos efectos sinérxicos do proxecto efectuada no estudo de impacto ambiental sobre os factores do patrimonio natural e a biodiversidade, resumindo o contido do estudo ao respecto e as súas conclusións.

A continuación, efectúa a súa análise e valoración dos efectos sinérxicos. Indica que os impactos que un parque eólico pode xerar sobre o patrimonio natural e a biodiversidade poden chegar a xerar efectos acumulativos e sinérxicos, especialmente sobre as poboacións de aves e quirópteros e que en Galicia, este tipo de impactos secundarios irá en aumento, en paralelo coa crecente densidade de aeroxeradores. E que o tipo de máquinas tripala teñen como efectos máis medible a morte por colisión de aves e quirópteros, tendo algunha das especies máis afectadas poboacións reducidas e baixas taxas de substitución.

Co fin de analazalos, a dirección xeral calculou o espazo afectado polos aeroxeneradores dentro da ADE e as ADEs veciñas, considerando que a área afectada por cada aeroxerador se estende en 1 km á redonda de cada posición, e tendo en conta as máquinas en funcionamento ou aprobadas e as dos proxectos con fito en xaneiro de 2023.

Para valorar a importancia da superficie afectada comparouse a suma das áreas afectadas coa dispoñibilidade dentro da ADE e ADE veciñas, ponderada en función da Rede galega de espazos protexidos e espazos ben conservados en estudo; áreas incluídas na Resolución do 18 de outubro de 2021, da Dirección Xeral de Patrimonio Natural; reservas da biosfera; e resto do territorio.

A partir desta aproximación, avalía a situación local. Sinala que os elementos do medio máis susceptibles de sufrir impactos con efectos acumulativos aditivos e/ou sinérxicos son a avifauna e quirópteros. Os 5 parques eólicos (Gato, Felga, Feás, Fontella e Penas Boas) situados nunha área de influencia de ata un máximo de 5 km de distancia que se distribúe no contexto acumulativo de 33 aeroxeneradores, encóntranse nunha zona illada polo río Mandeo dos parques eólicos da ADE veciña e mantén unha presenza de corredores de avifauna que valora como suficientes, non xerando efecto barreira limitante nin efecto baleiro significativo.

Tendo isto en conta, sinala que non son esperables sinerxías ou impactos acumulativos incompatibles a este respecto entre as distintas estruturas consideradas na análise. A área de estudo non se trata dunha zona que presente unha elevada densidade de aves, nin conta coa existencia de importantes roteiros migratorios, polo que non se prevé a existencia de efectos acumulativos respecto diso e que o proxecto analizado sitúase nunha contorna onde se considera que o aumento de densidade de aeroxeradores non producirá efectos sinérxicos incompatibles.

E conclúe que á vista dos antecedentes e da análise e valoración realizada sobre os posibles efectos acumulativos e/ou sinérxicos do parque eólico, informa que o proxecto non provoca efectos sinérxicos incompatibles no ámbito das súas competencias.

O Instituto de Estudos do Territorio (IET) emite un informe no que recolle o marco legal e a descrición do proxecto e resume o contido do estudo de impacto ambiental en relación coa paisaxe destacando que inclúe un estudo de impacto e integración paisaxística (EIIP) como documento anexo. A continuación caracteriza a paisaxe afectada polo proxecto e fai unha análise do contido do EIIP, dos efectos do proxecto sobre a paisaxe e das medidas de integración paisaxística propostas na documentación.

Conclúe que os principais impactos sobre a paisaxe produciranse debido á incidencia visual acumulada pola sinerxía con outros parques eólicos que se están a tramitar nas proximidades, algúns deles localizados a curta distancia do proxecto, e da proximidade dos aeroxeradores aos núcleos de poboación e ás vías de comunicación máis importantes. Ademais, as obras de cimentación e instalación das infraestruturas asociadas aos aeroxeradores AE-2 e AE-3, afectarán aos afloramentos rochosos de granito presentes.

E considerou que o EIIP debía completarse cunha serie de contidos, consistentes en: completar o estudo da sinerxía determinando ademais da superficie visible dos outros proxectos próximos en tramitación, xa efectuada no EIIP, o número de aeroxeradores que resultarán visibles dende os puntos de observación considerados, e en base aos resultados procurar no propio deseño do parque o número e distribución espacial das máquinas que xeren un menor impacto visual na contorna, xustificarse como se incorporaron ao proxecto os obxectivos de calidade paisaxística e as determinacións das directrices de paisaxe; estudar alternativas de deseño ou localización das infraestruturas asociadas a estas máquinas que provoquen un menor impacto sobre os afloramentos rochosos localizados no monte Marco do Castelo xunto aos aeroxeneradores AE – 2 e AE – 3; respectar as directrices de paisaxe DX.17 e DX.20 no que atinxe á tipoloxía e características estéticas do edificio do centro de seccionamento e control e ser necesario, disporase no seu perímetro unha pantalla vexetal realizada con especies autóctona.

En resposta ao anterior o promotor presenta primeiramente un escrito do 29.06.2021 no que manifesta que acepta o contido do informe e que incluíra a o indicado na documentación que elabore. Sobre esta resposta ao Instituto de Estudos do Territorio emite un segundo informe no que sinala que o EIIP emendado coas consideracións sinaladas deberá someterse de novo ao seu informe.

Posteriormente, o promotor presentou un escrito do 22.06.2021 no que di que valorou os puntos descritos no informe, e desenvolveu unha alternativa definitiva en función do requirido, preséntao para a valoración por parte do IET e achega o documento titulado *Contestación al requerimiento del IET relativo al estudio de impacto e integración paisajística del EIA del parque eólico "Penas Boas", en los términos municipales de Coirós, Oza – Ceruras y Aranga. Exp. P – 20 – 096 IN408A 2018/35. Junio 2022* (asdo. electronicamente o 08.06.2022).

Na documentación presenta a que denomina alternativa definitiva do parque, co obxectivo de conseguir reducir as afeccións producidas nos ámbitos medioambiental, cultural e paisaxístico, consistente na redución do número de aeroxeneradores, o seu tamaño e potencia, o acceso ao parque eólico, a adecuación de camiños, gabias e plataformas das maquinas AE – 02 e AE – 03, a eliminación da torre meteorolóxica e a nova localización da zona de acopios.

E realizou unha análise do efecto visual sinérxico dos mesmos xunto cos desenvolvidos por outros promotores no entorno, tal e como se recollía no primeiro informe do IET e tamén desenvolveu os outros requirimentos efectuados.

Á vista do anterior, o IET emitiu un terceiro informe no que valora o estudo visual sinérxico realizado, así como os cambios no deseño do parque que considera que resultan efectivos para diminuír certos impactos paisaxísticos. O cambio de trazado do camiño que une os aeroxeradores AE-02 e AE-03, o cambio no modelo das plataformas e a orientación das mesmas, así como a eliminación da máquina AE-04 e a torre meteorolóxica e polo tanto das estruturas asociadas e actuacións neses emprazamentos minimizan a afección sobre os afloramentos rochosos. Tamén considera correctas as medidas adoptadas para mellorar a integración paisaxística do centro de seccionamento e control e reducir a súa visibilidade na contorna.

E conclúe que o principal impacto paisaxístico deste proxecto será a incidencia visual producida polos aeroxeradores, que pola súa forma e altura, serán visibles desde unha ampla extensión de terreos e a longas distancias; esta incidencia perdurará durante todo o tempo en que estean instalados os aeroxeradores, e verase incrementada polo efecto sinérxico derivado da presenza doutros parques eólicos na contorna. Entre as zonas afectadas pola incidencia visual cabe destacar os núcleos de poboación, as vías de comunicación, os miradoiros e as AEIP. Considera que esta incidencia visual se ben non supón un impacto crítico, non poderá ser mitigada con medidas correctoras, agás nos núcleos rurais e destaca que sobre este aspecto, e en relación coa directriz de paisaxe DX.20.c, na documentación achegada maniféstase a posibilidade de dispoñer pantallas vexetais nas proximidades dos núcleos de poboación de consenso cos seus habitantes, no caso de que exista preocupación social polo impacto visual dos aeroxeradores.

Finaliza sinalando que deberase adaptar o contido do EIIP ás modificacións producidas no proxecto e incorporar os novos estudos realizados e as consideracións efectuadas nos informes emitidos polo organismo, para dar cumprimento ao disposto no artigo 11.2 da Lei 7/2008 e nos artigos 26 e seguintes do RLPPG. E que de acordo co artigo 30.3 do RLPPG as medidas de integración paisaxística determinadas no EIIP e na documentación obxecto do presente informe, deberán quedar oportunamente recollidas no proxecto.

- A Dirección Xeral de Saúde Pública emite un primeiro informe que o realiza avaliando se na documentación se tiveron en conta, identificaron e valoraron os posibles impactos do proxecto no medio ambiente con posible repercusión sobre a saúde humana. Sinala que é importante ter en conta que a presenza dunha fonte contaminante non é suficiente para que exista un risco para a saúde, xa que para iso debe existir unha vía de exposición completa. Ademais, o proxecto é unha actividade regulada por un procedemento xeral de autorización recollido nunha normativa específica, co obxecto de avaliar que a súa construción se realice co menor custo ambiental posible, polo que de cumprirse os estándares establecidos deberíase de asegurar a ausencia de efectos significativos sobre a saúde das persoas.

A continuación efectúa unha avaliación do proxecto desde os seguintes puntos de vista: caracterización da poboación en situación de risco, determinación dos potenciais perigos, identificación das posibles vías de exposición, avaliación da necesidade de medida da exposición e avaliación da necesidade dun estudo de avaliación de risco para a saúde.

Conclúe que da análise da documentación, esta non recolle información ou é insuficiente sobre unha serie de aspectos que poden ter repercusións sobre a saúde da poboación, e polo tanto é necesario que o promotor aporte a información complementaria sobre: o emprego de gases illantes como o SF6, xa que non se indica como se fará o manexo do mesmo, nin se indica a disposición de fichas de datos de seguridade de todos os materiais perigosos, tampouco se identifica a existencia dunha construción a unha distancia de 150 metros do aeroxenerador AE4 segundo e non se estuda as posibles afeccións, non conta un estudo acústico preoperacional que sirva de base para estimar a situación actual dos núcleos próximos ao parque eólico.

En contestación ao dito informe o promotor presenta primeiramente un escrito do 13.06.2022 no que sinala que está a realizar os estudos requiridos e, posteriormente, o 19.12.2022 presenta outro escrito e achega o documento titulado *Contestación al requerimiento del Servicio de Sanidad ambiental relativo al estudio de impacto ambiental del parque eólico "Penas Boas", en los términos municipales de Coirós, Oza – Cesuras y Aranga (A Coruña). Expte: IN408A 2018/35. Julio 2022* (asdo. electronicamente o 29.07.2022), que inclúe como anexos un estudo preoperacional de ruído, un estudo de afección electromagnética e un estudo de efecto parpadeo de sombras.

No documento ademais de aportar a información detallada para dar resposta aos aspectos indicados pola dirección xeral, describe as modificacións do proxecto reflectidas na alternativa definitiva con respecto á alternativa seleccionada no EsIA analizando os posibles impactos do proxecto sobre a saúde humana e poder determinar os posibles efectos ocasionados, e seguindo o esquema empregado pola dirección xeral no seu informe fai unha caracterización da poboación en situación de risco, a determinación dos potenciais perigos a identificación das posibles vías de exposición, avalía a necesidade de avaliación da exposición, e avalía a necesidade do deseño dun estudo de avaliación do risco para a saúde do proxecto, e analiza a calidade sonora, a afección electromagnética e o efecto parpadeo de sombras.

- A Dirección Xeral de Emerxencias e Interior informa que tras revisar a documentación se estima que o risco de accidentes graves ou catástrofes é baixo, sen prexuízo de que se puidera estar afectado polo Decreto 171/2010, sobre plans de autoprotección na Comunidade Autónoma de Galicia, o titular deberá elaborar e implantar o plan, elaborado por técnico competente, e que deberá acompañar aos restantes documentos necesarios para o outorgamento da licenza, permiso ou autorización, previamente á autorización de inicio da actividade por parte da autoridade competente.

Engade que o Decreto 171/2010, do 1 de outubro, sobre plans de autoprotección na Comunidade Autónoma de Galicia, recolle no seu anexo I aquelas actividades susceptibles de xerar situacións de grave risco colectivo, catástrofe ou calamidade e os centros ou instalacións que poden resultar afectados de maneira especialmente grave por situacións dese carácter, polo tanto, se é o caso, o titular deberá implantar, manter e revisar o seu propio plan de

autoprotección, que é o documento que prevé as emerxencias que se poden producir a consecuencia da súa propia actividade e as medidas de resposta ante situacións de risco, de catástrofes e de calamidades públicas que podan afectar ao proxecto.

- A Axencia Turismo de Galicia emite un primeiro informe indicando que na elaboración dos estudos de desenvolvemento dos parques eólicos débense ter presente o establecido na Lei 7/2011, do 27 de outubro de turismo de Galicia e que, tras analizar os posibles impactos do proxecto deduce que produce un impacto global significativo. Conclúe que a explotación de parques eólicos non poden desvirtuar ou alterar o entorno da súa localización, modificando a súa orixinalidade tanto nas características que o definen como nos intereses turísticos particulares e xerais creados no entorno. E inclúe unha serie de aspectos e información que debe recoller o estudo de impacto turístico

O promotor contesta presentado un escrito do 26.05.2021 no que manifesta que toda a información requirida no informe da Axencia Turismo de Galicia xa está contemplada no EsIA presentado e explica ao longo do escrito de que xeito está incorporada no mesmo.

En relación co anterior, a Axencia Turismo de Galicia emite un segundo informe sobre o estudo de impacto turístico do proxecto presentado no que sinala que na fase de construción o impacto máis significativo no aspecto turístico viría determinado pola existencia de maquinaria na contorna das obras nun breve período de tempo e que na fase de explotación serían o impacto visual e as emisións sonoras. Conclúe que dado o alcance das actuacións e segundo o estudo de impacto turístico achegado o impacto que terá o parque eólico no turismo rural local así como na súa contorna é reducido.

- Augas de Galicia emite un informe no que, logo de efectuar un resume de antecedentes do proxecto e citar a lexislación de aplicación, describe o proxecto e o contido do EsIA en relación coa hidrografía e informa en relación coa rede fluvial presente no ámbito de actuación, as afeccións aos cursos fluviais por parte das infraestruturas proxectadas, sinalando que os vias de conexión entre os aeroxeradores, e as gabias de cableado asociadas, cruzan ao rego Cadaval (ou rego innominado) e afectan á zona de policía do rego do Muíño (ou rego do Muíño Vello). O voo das pas do aeroxerador AE 02 afectan á zona de policía do rego Cadaval (ou rego innominado). Asemade, a gabiá de cableado para a liña de evacuación desde o centro de seccionamento e control ata a subestación do PE Gato, detéctanse dous cruces no río Vexo e un cruce co rego Cadaval. Ademais, afecta á zona de policía do río Vexo e dun rego innominado afluente do rego dos Paraños.

Outra información que recolle son as obrigas que establece a normativa e a lexislación de augas, entre elas a necesidade de obter as autorizacións administrativas do órgano de cunca para calquera actuación realizada en calquera zona susceptible de ser considerada dominio público hidráulico, na zona de servidume ou policía, os novos camiños de acceso ou modificación dos existentes ou construción de gabias e arquetas, así mesmo as superficies destinadas a aloxar campamentos de obra e punto limpo que se sitúe en zona de policía e a tala de árbores en zona de servidume, e indica a documentación a aportar inicialmente e o seu contido para a dita tramitación.

Tamén informa que as actuacións propostas non afectan a ningún espazo protexido recollido no Catálogo de zonas protexidas do PHGC, aprobado polo RD 11/2016, de 8 de xaneiro. No tocante ás Zonas de Captación de abastecemento humano recollidas no PHGC sinala unha subterránea .

Tamén recolle o contido da lexislación sobre as zonas inundables e zonas de fluxo preferente, as autorizacións e prescricións establecidas para estas zonas. E sinala que todo o ámbito de actuación non está afectado por ningunha ARPSI fluvial.

En canto aos aproveitamentos hídricos sinala un dun particular inscrito no libro de rexistro de Augas de Galicia na contorna de 500 metros ao redor do ámbito de actuación, e sinala os requirimentos legais establecidos segundo o RDPH destacando que que no caso de afectar a algunha captación de augas inscrita, como consecuencia das actuacións propostas, deberase contemplar a súa reposición.

Engade por último determinadas consideracións sobre as accións do proxecto susceptibles de causar afeccións ao medio hídrico, indicando que tanto os camiños, as drenaxes lonxitudinais e transversais deben cumprir coa normativa do Plan Hidrolóxico Galicia Costa. Lembra que se vai haber algún aproveitamento de augas o promotor deberá estar ao que indique a normativa, e solicitar as concesións de captación ou autorizacións de vertedura que legalmente correspondan se vai a empregar unha depuradora ou unha fosa estanca ou se vai a efectuar calquera outra vertedura.

Remata o informe apuntando unha serie de condicións a ter en conta no desenvolvemento do proxecto encamiñadas, entre outras cuestións, a reducir ou evitar o arrastre de sedimentos aos leitos dos ríos durante os movementos de terras e polo tránsito da maquinaria, para impedir a contaminación das augas superficiais ou subterráneas pola acumulación de substancias, a non afectar aos niveis freáticos que puideran alterar captación existentes, especialmente, na execución dos alicerces e das gabias.

Conclúe informando que á vista da documentación non é previsible que o proxecto poida causar impactos ambientais significativos, tendo en conta as medidas protectoras e correctoras que o promotor prevé adoptar na documentación presentada e as consideracións a tal efecto referidas no seu informe.

- O Concello de Oza - Cesuras remite un informe da arquitecta municipal que conclúe que á vista da documentación achegada e a súa entidade recomenda contar cun informe técnico ou asesoramento técnico dun esperto na materia, e avanza que convén reflectir sobre a planimetría urbanística e de planificación do concello o mapa de presión sonora e as afeccións ao solo rústico de protección de infraestruturas que deben ser informados de xeito positivo. Considera que deben terse en consideración o impacto visual e sonoro en todos os sentidos e lembra as posibles limitacións da Lei 3/2007 en relación coas parcelas afectadas.
- O Concello de Aranga remite un informe de alegacións elaborado por un equipo técnico no que se valora o estudo de impacto ambiental e as repercusións do proxecto sobre todos os elementos do medio.

O promotor responde a cada un dos puntos do documento presentado cun escrito do 1.10.2021, e o concello de Aranga presenta novamente un contestación á resposta dada polo promotor concluíndo que segue sen considerar viable o desenvolvemento do proxecto e amosa o seu rexeitamento solicitando a retirada do proxecto por incompatibilidade cos valores ambientais, patrimoniais e paisaxísticos. O promotor responde novamente ao anterior nun escrito do 17.06.2022

- Para os devanditos informes constan no expediente escritos do promotor de conformidade ou, de ser o caso, de resposta ao seu contido.
- Así mesmo, consta un informe do Servizo de Enerxía e Minas da Xefatura Territorial da Consellería de Economía e Industria da Coruña na súa condición de unidade tramitadora do órgano substantivo, que recolle as características técnicas do proxecto, un resumo da tramitación practicada no expediente, tanto no referente á obtención dos condicionados técnicos do proxecto como á tramitación ambiental e os resultados da información pública, e no cal considera que unha vez transcorrido o período de información pública procede continuar coa tramitación da avaliación de impacto ambiental e autorización administrativa previa.

- No tocante a alegacións con contido ambiental, no expediente remitido polo órgano substantivo constan 177 particulares, 10 asociacións e organizacións e un concello.

Unha parte do contido de varias das alegacións non reviste carácter ambiental, referíndose a cuestións alleas ao ámbito de competencia do órgano ambiental (bens e dereitos afectados, utilidade pública do proxecto, afección económica e interese e retorno social, Plan sectorial eólico, capacidade de acollida de proxectos eólicos, fragmentación de proxectos, aspectos urbanísticos etc.) que de ser o caso son obxecto doutras fases da tramitación por parte do órgano substantivo de cara ao outorgamento da autorización administrativa, ou ben non atinxe á tramitación da avaliación de impacto ambiental de proxectos de cara á formulación da declaración de impacto ambiental.

No que se refire exclusivamente aos aspectos que poden atinxir a avaliación de impacto ambiental do proxecto (impacto ambiental en xeral, estudo de alternativas, incidencia sobre os núcleos de poboación, a saúde da poboación, o impacto acústico, contaminación lumínica, afeccións ao patrimonio cultural, impacto electromagnético, impacto paisaxístico, afeccións á hidroloxía e hidroxeoloxía, turbeiras, afeccións ao solo, posibles efectos acumulativos ou sinérxicos con outros parques eólicos e infraestruturas asociadas, afeccións á flora, fauna (aves, quirópteros, lobo etc), vulneración da directiva de hábitats, afeccións á biodiversidade, espazos naturais etc.) e sen prexuízo das aclaracións ou informacións achegadas polo promotor nas súas respostas ás ditas alegacións, cabe referirse aquí ao recollido neste mesmo apartado 2 da DIA en relación cos informes emitidos polos organismos sectoriais con competencias nas materias aludidas, á documentación complementaria que se incorporou ao expediente ao longo da tramitación, ao condicionado do apartado 4, ao programa de vixilancia e seguimento ambiental do apartado 5 e á propia consideración final da DIA respecto da viabilidade ambiental do proxecto co cumprimento das condicións e medidas que se establecen ao longo deste documento ademais das que figuran no EsIA e a restante documentación avaliada no marco do trámite ambiental.

2.3 Efectos sinérxicos

No EsIA consta un apartado (6.4. *Evaluación de efectos sinérgicos*) no que se analizan os efectos ocasionados polas novas infraestruturas de xeito individual e de forma colectiva coas instalacións do mesmo tipo xa existentes e en tramitación. Os principais efectos sinérxicos poden darse sobre o ruído, a paisaxe e sobre avifauna e quirópteros. Segundo se establece no estudo, avalíase o efecto suma, efecto acumulativo producido, efectos sinérxicos provocados e efectos globais evitados.

Para esta análise de sinerxías, consideráronse todos os parques eólicos, tanto en explotación, autorizados, pendentes de construción ou en tramitación administrativa, que segundo a Consellería de Economía, Emprego e Industria se localizan na contorna da zona de implantación do parque eólico Penas Boas que se encontran recollidos na páxina web do Rexistro Eólico de Galicia e localizados a menos de 5 km, considerándose esta separación como suficiente para que non se produzan efectos conxuntos entre parques durante a fase de obras y a fase de funcionamento. Atopándose a menos de 5 km os seguintes catro parques:

- Parque eólico Gato 25,2 MW (6 aerogeradores). A 3,6 km ao oeste.
- Parque eólico Felga 21 MW (5 aerogeradores). A 4,3 km ao noroeste.
- Parque eólico Feás 33,6 MW (8 aerogeradores). A 1,5 km ao norte.
- Parque eólico Fontella 42 MW (10 aerogeradores). A 606 m ao sur.

Para estudar as sinerxías sobre a fauna consideráronse estes parques descritos anteriormente, por considerar esta separación suficiente para que non se produzan efectos conxuntos sobre avifauna e quirópteros entre parques. Cabe destacar que a área de campeo do lagarteiro (*Falco tinnunculus*) pode ocupar unhas 142 ha e a aguia cobreira (*Circaetus gallicus*) pode chagar a empregar 9.200 ha no período estival.

Analízanse os efectos sinérxicos durante a fase de obras, para os que se ten en conta que dos catro parques, dous coinciden no tempo as obras por pertencer ao mesmo grupo empresarial (Felga e Gato). Así, analízanse os efectos sobre a atmosfera, edafoloxía, xeoloxía e hidroxoloxía, hidroloxía, flora, hábitats naturais, fauna, biodiversidade, espazos protexidos, a paisaxe, o patrimonio cultural, as infraestruturas existentes e a socioeconomía.

O este estudo de sinerxías tamén avalía as mesmas sobre a fase de funcionamento, analizando os posibles efectos globais sobre a atmosfera (ruído), fauna e paisaxe. No resto de elementos do medio non estima que se vaian a producir efectos sinérxicos derivados da presenza de varios parques na área de estudo.

Analízanse a morte por colisión de aves e quirópteros, para o que se ten en conta os parques eólicos Felga, Gato e Penas Boas con seguimento preoperacional dende o 2019 por parte dun mesmo técnico. Obtéñense así os seguintes datos de especies detectadas: *Buteo buteo* (6 para Felga e Gato; 4 para Penas Boas), *Falco tinnunculus* (2 para Felga e Gato), supoñendo unha riqueza específica de 2 para os parques eólicos Felga e Gato e 1 para Penas Boas. De todas formas indícase que como ningún destes parques se atopa en funcionamento, non se pode indicar a sinistralidade dos mesmos nin se existe un patrón polo que determinadas agrupacións, aliñacións ou zonas presente unha maior taxa de colisión (as análises faranse cando se dispoña da información requirida).

Existen outros apartados no que constan as molestias e os desprazamentos temporais ou permanentes da funa durante a execución do proxecto e/ou fase de explotación, efecto barreira, destrución de hábitat e outro no que se indica que durante a fase de explotación se fará un seguimento dos potenciais efectos acumulativos e sinérxicos sobre as poboacións de aves e quirópteros.

Engádesse un subapartado (6.5. *Valoración cualitativa de los impactos*), no que se identifican e unha vez identificados se valoran cualitativamente. Deste apartado conclúe o seguinte:

- Non existe ningún impacto cualificado como crítico na fase de obras nin na de explotación.
- Non existe ningún impacto cualificado como severo a fase de obras nin na de explotación.
- Na fase de obras prodúcese seis impactos moderados, sobre a atmosfera, solo, modificación da paisaxe, hábitats naturais e flora.
- Na fase de explotación os aeroxeradores producen 3 impactos moderados negativos, sobre a paisaxe por presenza de elementos antropógenos, e o xerado polas sinerxías respecto á fauna e a paisaxe. Ademais, terían lugar tres impactos moderados positivos sobre a xeración de enerxía limpa, o medio mariño (loita contra o cambio climático) e a economía, da mesma maneira que ocorre coa presenza do centro de seccionamiento e os seus traballos asociados sobre este último elemento.
- O resto de impactos son compatibles.

Por último inclúese un último subapartado (6.7. *Implicaciones económicas de los efectos ambientales*) no que se establecen as implicacións económicas derivadas dos efectos ambientais positivos que se producen no parque eólico, non existindo implicacións económicas de consideración para os efectos ambientais negativos.

No que respecta ao informado polos organismos en relación aos efectos acumulativos e/ou sinérxicos do proxecto:

A Dirección Xeral do Patrimonio Cultural considerou no seu primeiro informe que análise dos efectos sinérxicos debía contemplar a totalidade dos elementos patrimoniais analizando correctamente os impactos paisaxísticos e os efectos sinérxicos, e corrixindo as distancias entre os parques recollidas no documento e incluíndo todos os parques proxectados na área (Seselle, Gato, Felga, Fontella e Feás), as súas liñas de evacuación e todos os bens do patrimonio cultural existentes no ámbito de implantación.

Para isto, o promotor elaborou documentación que foi informada pola dirección xeral e que sobre a mesma, destaca no seu informe que no epígrafe *Evaluación de Impactos Sinérgicos* considérase que só existen estes efectos en dous casos. En primeiro lugar no caso da Mámoa 20 do Monte do Gato, que se localiza dentro do ámbito do PE Gato, do ámbito do PE Penas Boas e da LAT Friol-Gato. O segundo lugar estaría o impacto sinérxico sobre a mámoa de Penas Boas GA15003(2), que se localiza dentro do ámbito do PE Penas Boas e da LAT Fontella-Abegondo. Respecto á Mámoa 20 do Monte do Gato para o autor non supón unha multiplicación do impacto dado que a gabia se vai a abrir soamente unha vez e que unha vez aberta a gabia do PE Gato. Respecto o efecto acumulativo coa LAT Friol-Gato, di que este é escaso xa que a liña sobrevoa o contorno de protección a aproximadamente 190 metros sen preverse a construción de apoios dentro do dito contorno de protección. Para a mámoa de Penas Boas, neste apartado recóllese que, a coincidencia da LAT Fontella-Abegondo e as infraestruturas do PE Penas Boas, si supoñen a multiplicación do impacto polos efectos sinérgicos. Porén, o autor considera que non se amplía o nivel de tal impacto por ter dúas afeccións de infraestruturas separadas.

Entre as consideracións técnicas aportadas no segundo informe indica que o estudo de efectos sinérgicos sobre o patrimonio cultural aportado na resposta do promotor, foi realizado atendendo aos efectos sinérgicos visuais. Emitindo finalmente o informe con carácter favorable condicionado, como se indicio no apartado 2.2 desta DIA.

A Dirección Xeral de Patrimonio Natural emitiu un informe específico ao respecto no que informa que non son esperables sinerxías ou impactos acumulativos incompatibles entre as distintas estruturas consideradas na súa análise.

O Instituto de Estudos do Territorio recolle no seu primeiro informe que respecto á valoración dos efectos sinérgicos derivados da presenza doutros parques eólicos próximos, non se pode considerar correcta a súa cualificación como moderada, posto que tal e como se indica na avaliación das cuncas visuais, dende a maioría dos terreos onde será visible o PE Penas Boas, serán tamén visibles algún dos outros parques en tramitación, sendo en moitas ocasións máis dunha infraestrutura a que resulte visible dende cada punto, estimándose en particular moi alta a coincidencia da cunca visual do proxecto coas dos parques eólicos máis próximos, o PE Fontella e PE Feás. Ademais, no estudo de sinerxías non se detalla o número de aeroxeradores visibles dende os puntos de observación analizados. E que os principais impactos visuais virán derivados da acumulación de proxectos eólicos que provocarán un efecto sinérxico na paisaxe diminuindo a calidade visual e estética.

No segundo informe destaca o contido da documentación adicional elaborada polo promotor dicindo que estudo visual sinérxico, realizado para un radio de 15 km, ten en conta entre outros elementos de interese, os miradoiros, AEIPs, sendeiros, o Camiño de Santiago, ademais dos núcleos de poboación e as vías de comunicación máis importantes. A análise realizada reflicte que se podería producir un efecto sinérxico maior sobre os miradoiros de Aranga, Espenuca e Bandoxa. Respecto ás AEIP conclúe que será visible algún aeroxerador dende menos do 20% da superficie total dentro do ámbito estudado. As AEIP-10-06 Mosteiro de Monfero, situada a uns 14 km ao norte, e a AEIP-07-01 Fraga das Barbudas e Val do Cambás, a uns 3 km ao leste, serán as de maior incidencia visual sinérxica.

A Dirección Xeral de Saúde Pública destaca no seu primeiro informe a información recollida no EsIA ao respecto dos efectos sinérgicos, en particular con respecto aos ruídos recolle que no EsIA analízanse os efectos ocasionados polo novo parque de maneira individual e de maneira colectiva coas instalacións en tramitación ao respecto do efecto sinérxico pola presenza de parques eólicos achegados (parques eólicos de Feás e Fontella), establecendo que a incidencia do mesmo no entorno non produce un aumento significativo da magnitude alcanzada de maneira individual, respectando a lexislación vixente e non sendo polo tanto necesario establecer medidas adicionais. Non obstante realizarase no Plan de vixilancia ambiental o seguimento do control sonoro. Con respecto ao efecto do *shadow flicker* a documentación inclúe a avaliación dos posibles efectos sinérgicos ou acumulativos tomando en consideración os parques eólicos no ámbito da área de estudo (existentes ou en tramitación). Dentro da zona de estudo atópanse na proximidade os parques Feás e Fontella, ambos cun radio de área de influencia de 1.450 m. No estudo indícase a coincidencias superficial da área de influencia en 15 dos 21 receptores estudados e dado que en 7 dos receptores estudados para o parque de Penas Boas non se

produce efecto de parpadeo de sombras, só en 8 receptores podería producirse efecto sinérxico cos parques lindeiros.

Da simulación efectuada tendo en conta a influencia dos parques de Feás e de Fontella xunto co parque de Penas Boas detectase que nun receptor non se produce efecto de parpadeo de sombras debido ao parque de Penas Boas, pero estudando a influencia dos outros parques próximos, o valor acadado de efecto sombra (no caso real) resulta lixeiramente superior ás 8h/ano. No resto dos receptores os valores acadados seguen sendo inferiores ao limiar.

3. ÁMBITO DA DIA

Unha vez efectuada a análise do expediente, cabe indicar que o proxecto do parque eólico Penas Boas consiste na instalación e explotación dun parque eólico de 15,60 MW de potencia total nos concellos de Aranga e Oza – Cesuras (A Coruña), constituído por 3 aerogeradores de 5,2 MW de potencia nominal unitaria, que se localizarán dentro do polígono definido polas seguintes coordenadas UTM (ETRS89, fuso 29):

Vértices poligonal	UTM X	UTM Y
1	571.709	4.784.783
2	572.332	4.783.428
3	577.057	4.782.541
4	577.057	4.784.906
5	575.236	4.784.904
6	575.223	4.784.541
7	574.546	4.784.452

A localización dos aerogeradores e demais infraestrutura asociada ao parque eólico será a que se recolle nos planos **2.3.1 e 2.3.2 Planta General Alternativa definitiva** do Documento nº 3 Planos do documento *Addenda al Estudio de impacto ambiental del Parque eólico "Penas Boas". Enero 2023.*

4.1. Condicións particulares

1. Considerando o exposto no apartado 2. *Tramitación e análise do expediente*, establececese como condicionado particular para o desenvolvemento do proxecto o cumprimento do contido dos informes que consten no expediente, ademais do recollido no EsIA e na restante documentación avaliada, tendo en conta que as condicións ou medidas dos informes prevaleceran fronte as do estudo ambiental ou a restante documentación no caso de contradición entre elas e que, en todo caso, calquera condición desta DIA prevalece fronte as anteriores.

2. No que respecta ao informe da Dirección Xeral de Patrimonio Natural, o promotor deberá elaborar unha proposta detallada referente ás medidas adicionais sinaladas pola dita dirección xeral para garantir a minimización do impacto por colisión en aves (pintado das aspas dos aerogeradores de acordo cos criterios establecidos pola antedita dirección xeral) e, para as especies recollidas no EsIA e no informe da antedita dirección xeral, así como outras especies de rapaces para as que se detecte un aumento da frecuencia, implementar tecnoloxías de redución do impacto por colisión tales como sistemas de detección baseados en vídeo) e quirópteros (restringir a rotación das pas o máis posible por baixo da velocidade de réxime), así como as diversas actuacións a desenvolver no marco do programa de vixilancia ambiental, incluíndo aquelas destinadas a desenvolver para verificar a eficacia das ditas medidas. Terase en conta tamén as demais condicións que se recollen no seu informe.

O documento que elabore o promotor para dar cumprimento ao anterior deberá contar previamente ao inicio das obras co informe favorable da Dirección Xeral de Patrimonio Natural.

O órgano substantivo achegará a este órgano ambiental, para a súa constancia no expediente, unha copia do dito informe e da documentación na que se basee, de acordo co requirido na condición 4.3.3 da DIA.

3. En relación coa vulnerabilidade do proxecto ante riscos derivados de accidentes graves e catástrofes, teranse en conta as recomendacións recollidas no estudo elaborado polo promotor e avaliado pola Dirección Xeral de Emerxencias e Interior.

4. No referido ao informado pola Dirección Xeral de Patrimonio Cultural, en canto ás actuacións no contorno das plataformas dos tres aeroxeradores, o Castro de Paínzal e o TO15003(2) O Castelo, o promotor deberá actuar segundo as directrices recollidas pola antedita dirección xeral nos seus informes.

O documento que elabore o promotor para dar cumprimento ao anterior deberá contar, previamente ao inicio das obras, co informe favorable da Dirección Xeral de Patrimonio Cultural.

Nese momento, o órganos substantivo achegará a este órgano ambiental, para a súa constancia no expediente, unha copia do dito informe e da documentación na que se basee, de acordo co indicado na condición 4.3.3 da DIA.

5. En canto a posible afección do proxecto sobre a poboación e a saúde humana en relación co efecto *parpadeo de sombras* (*shadow flicker*) durante a fase de funcionamento do parque, e en consonancia co recollido na documentación avaliada, nos potenciais receptores non se poderán superar as 30 horas/ano para o *caso peor*, nin as 8 horas/ano de exposición no *caso real*, téndose que adoptar as medidas mitigadoras oportunas (por exemplo, instalación de barreiras ou pantallas) e protectoras como programar paradas temporais dos aeroxeradores implicados no caso de que se supere o limiar recomendado.

Neste sentido, de acordo co proposto polo promotor no EsIA, levarase a cabo un seguimento da posible incidencia deste efecto sobre os receptores considerados, recollendo os seus resultados nos informes do programa de vixilancia ambiental segundo se indica no punto 5.3 da DIA.

6. O promotor debera depositar un aval para garantir o cumprimento das medidas correctoras e responder da reparación dos posibles danos que se lle poidan causar ao medio ambiente e do custo da restauración, conforme o disposto no Decreto 455/1996, do 7 de novembro, de fianzas en materia ambiental.

Proponse como importe do aval, que será actualizable e debera fixar o órgano substantivo, a cantidade de 245.884 euros, dos cales 105.379 corresponden a fase de obras e 140.505 á de desmantelamento e abandono do parque eólico.

Para a cancelación do dito aval será preciso o informe favorable do órgano ambiental, logo do levantamento dunha acta de comprobación pola inspección ambiental conforme establece o referido Decreto 455/1996.

A solicitude de cancelación realizarase a través do órgano substantivo, e so se poderá efectuar unha vez estean totalmente rematados os labores de restauración e integración paisaxística e logo de que o promotor acredite, mediante os informes do programa de vixilancia ambiental e calquera outra documentación que se considere oportuna de ser o caso, a suficiencia e o éxito dos traballos efectuados, tanto os referentes a restauración (coa vexetación debidamente implantada) como as demais actuacións relacionadas coa imposición do aval ambiental.

4.2. Condicións xerais

Ademais do condicionado establecido no punto anterior, ao proxecto seranlle de aplicación, segundo proceda, as seguintes condicións que complementan, matizan ou subliñan as anteriormente indicadas:

4.2.1 Protección da atmosfera

1. Co fin de minimizar a emisión de po durante a fase de obras, nos períodos de seca procederase á rega dos vieiros e das superficies onde se estean a realizar escavacións ou movementos de terras. Ao comezo das obras deberán terse dispostos na zona os medios necesarios para tal fin.
2. Os camións que transporten terras ou outros materiais que poidan xerar po deberán ir cubertos con lonas ou dispositivo similar. Así mesmo procederase, no caso de ser necesario, ao lavado das rodas dos camións á saída da zona de obras.
3. Os niveis de presión sonora debidos á construción e funcionamento do parque deberán cumprir coa normativa vixente, tendo en conta que no caso de que se superen os límites legalmente establecidos teranse que adoptar as medidas protectoras ou correctoras oportunas (emprego de mantas de goma durante as voaduras, incremento do illamento dos equipos, correcto mantemento das instalacións, pantallas de illamento acústico, etc).

Para tal fin, tanto na fase de obras como na de funcionamento do parque o promotor levará a cabo un plan de seguimento do nivel de ruído ao abeiro do Decreto 106/2015, do 9 de xullo, sobre contaminación acústica de Galicia de desenvolvemento da normativa básica estatal en materia de ruído, por unha entidade acreditada polo organismo nacional de acreditación (ENAC) como laboratorio de ensaios acústicos ou como entidade acreditada, en ambos casos, no ámbito do ruído ambiental, tendo en conta os aspectos que se indican no punto 5.2 desta DIA.

4.2.2 Protección das augas e leitos fluviais

1. Toda actuación ou afección no dominio público hidráulico ou na zona de servidume e policía de leitos, incluíndo zonas de fluxo preferente e zonas asolagables así como calquera captación ou vertedura se é o caso, precizarán da autorización ou permiso do organismo de cunca competente, que deberá ser solicitada e obtida polo promotor previamente ao inicio das obras.

En calquera caso, deberán terse en conta en todo momento as limitacións e demais prescricións establecidas no Real decreto legislativo 1/2001, do 20 de xullo, polo que se aproba o texto refundido da Lei de Augas e no Regulamento do Dominio Público Hidráulico (RD 849/1986, do 11 de abril), así como na Lei 2/2021, do 8 de xaneiro, de pesca continental de Galicia e, no que sexa aplicable, o Decreto 130/1997, do 14 de maio, polo que se aproba o Regulamento de ordenación da pesca fluvial e dos ecosistemas acuáticos continentais, e demais normativa que resulte de aplicación, entre ela as disposicións normativas dos plans hidrolóxicos.

2. En calquera zona onde poida existir risco de desencadeamento de procesos erosivos, de incorporación de sólidos ás augas e/ou de modificación do réxime hídrico, extremaranse as precaucións na execución e control das obras e na adopción das medidas protectoras, correctoras e de vixilancia ambiental que figuren na documentación avaliada, así como as que se deriven desta DIA e calquera outra que resulte necesaria para a preservación do dominio público hidráulico e a calidade das súas augas.

Neste sentido, conforme avance a obra procederase a estabilizar os noiros de desmonte e/ou terraplén que se xeren, co obxecto de previr fenómenos erosivos e a incorporación de sólidos ás augas. Porase especial coidado na adopción das medidas fronte os arrastres e escorregamentos, tal e como se establece na condición 4.2.3.5 da DIA

3. A calidade das augas manterase de xeito que, co motivo das obras, non diminúa respecto da existente antes do inicio destas. Non está permitido o lavado de maquinaria e utillaxe nos cursos de auga nin en ningún outro elemento do dominio público hidráulico. Prohíbese a vertedura directa ou indirecta de augas residuais ou produtos susceptibles de contaminar as augas continentais ou calquera outro elemento do dominio público hidráulico sen a correspondente autorización de vertedura.

Para tal fin, tanto na fase de obras como ao final destas ata que se constate a ausencia de afeccións, levarase a cabo un plan de control da calidade das augas.

4. Non se acumularán substancias, calquera que sexa a súa natureza e lugar en que se depositen, que constitúan ou poidan constituír un perigo de contaminación das augas (superficiais ou subterráneas) do dominio público hidráulico e/ou degradación do seu contorno.

Polo que durante a execución dos traballos non se poderán utilizar as marxes dos ríos e ribeiras como lugares para o depósito de materiais, parque de maquinaria, lavados e, en xeral, todas aquelas actividades que supoñan un risco de contaminación das augas ou alteracións do ecosistema asociado.

5. Non se afectarán, ou de ser o caso terán que ser repostas na súa totalidade, as instalacións ou servizos de abastecemento de auga, saneamento ou calquera outro amparado pola lexislación hidráulica que se poidan atopar na área de influencia das obras, téndose que garantir a compatibilidade da actuación cos usos preexistentes. De igual xeito, respectaranse as fontes e mananciais que puideran existir na zona.

Neste sentido, na execución dos alicerces e das gabias do cableado haberase de considerar non afectar á modificación dos niveis freáticos que puideran alterar captacións existentes, aínda que estas non presentaran aparencia de afectación

6. Na rede viaria do parque disporanse as estruturas de drenaxe transversal e lonxitudinal necesarias para non modificar o actual réxime hidrolóxico da zona e permitir a libre circulación das augas. Evitarase a xeración de zonas asolagadas, o trasvase de auga dunha microcunca a outra ou a concentración de grandes fluxos de auga en valgadas con escasa capacidade de acollida.

A incorporación das augas procedentes da rede de drenaxes do parque cara o dominio público hidráulico deberá ser gradual, polo que á saída das drenaxes transversais e nos puntos onde a auga das cunetas se incorpore ao terreo, así como nos tramos de cuneta en zonas de elevada pendente, dispoñeranse sistemas protectores e/ou de disipación de enerxía co fin de evitar fenómenos erosivos, arrastres de materiais, deposición de sólidos ou asolagamentos na traxectoria de incorporación das augas aos cursos naturais.

Tanto na fase de obras como na de explotación do parque realizarase un control do correcto funcionamento desta rede de drenaxes, do estado dos dispositivos de disipación de enerxía e das condicións de incorporación das augas de drenaxe á rede natural, téndose que adoptar as medidas protectoras e correctoras oportunas no caso de producirse os citados fenómenos. Así mesmo, a rede de drenaxes será obxecto dos oportunos labores de mantemento para garantir a súa operatividade.

Para tal fin, o promotor deberá contar cun plan de control da rede de drenaxes do parque, incorporándoo ao programa de vixilancia ambiental segundo se desprende do punto 5 desta DIA.

7. O formigón necesario para a execución do proxecto será provisto desde planta ou plantas localizadas fóra da obra e que contén coas debidas autorizacións.

8. A limpeza das cubas das formigoneiras realizarase nas plantas subministradoras sempre que sexa posible. De non ser así, poderá habilitarse unha balsa para tal fin, que deberá estar adecuadamente impermeabilizada e afastada de cursos fluviais. Os restos nela almacenados deberanse entregar a un xestor autorizado ou, no caso de que se pretenda a súa vertedura ao medio, deberá obterse a correspondente autorización de vertedura.

9. O edificio de control deberá contar cunha fosa séptica para o tratamento das augas residuais que se xeren nel. No caso de que a dita fosa non sexa de tipo estanco, o promotor deberá obter do organismo de cunca a correspondente autorización de vertedura. Así mesmo, realizaráselle o mantemento necesario para garantir o seu correcto funcionamento.

4.2.3 Protección do solo e infraestruturas

1. Levarase a cabo un control topográfico preciso dos límites das zonas de obra e da localización de todas as infraestruturas e instalacións proxectadas, que se axustarán ao que se derive desta DIA. Non se poderán ocupar terreos fóra dos previstos.

2. Delimitaranse as distintas zonas de obra mediante o seu balizamento, que deberá manterse en perfecto estado durante o transcurso da actuación e ser retirado cando esta finalice.

3. Con carácter xeral, non se efectuarán préstamos na zona salvo xustificación previa, en cuxo caso seleccionaranse zonas que xa vaian ser afectadas polas obras ou, no seu defecto, lugares carentes de valores ambientais ou paisaxísticos relevantes. En todo caso, os préstamos deberán ter a súa procedencia debidamente acreditada e os ocios resultantes serán restaurados ao finalizar a obra.

4. No caso de ter que realizar algún depósito de sobrantes de escavación que non poidan ser empregados na propia obra, o promotor deberá contar cos permisos ou autorizacións que resulten oportunos, e proceder á súa restauración e revexetación unha vez rematada a obra.

5. Cando se executen obras en zonas de elevada pendente deberanse dispoñer mallas antiescorrega ou calquera outra medida adecuada para evitar o arrastre ou rodadura de materiais ladeira abaixo. O estado e a operatividade dos dispositivos antiescorrega será obxecto de control exhaustivo durante a execución das obras. En calquera caso, de producirse arrastres, deberán ser retirados e depositados nun lugar autorizado e a zona devolta ao seu estado orixinal.

6. Adoptaranse as medidas de seguridade necesarias para evitar derramos accidentais de produtos contaminantes como aceites, graxas e carburantes de motores.

7. No caso de ter que realizar voaduras, disporanse os medios necesarios (redes, lonas, ...) para evitar a proxección de fragmentos de rocha ao contorno. En calquera caso, se estes se producisen, deberán retirarse da zona e ser depositados nun lugar autorizado.

8. A circulación de vehículos e maquinaria no parque, tanto na fase de obra como na de funcionamento, restrinxirase unicamente aos vieiros e zonas acondicionadas para o efecto (áreas de manobra).

9. Os elementos do parque non poderán supoñer un obstáculo para o normal uso das pistas ou devasas que puideran existir na zona, debéndose garantir a súa operatividade.

10. Manterase a permeabilidade territorial da zona, conservando os servizos e servidumes de paso que existan na actualidade. Se durante as obras fose preciso cortar o paso dalgunha vía, deberán implementarse rutas alternativas que presten o mesmo servizo.

11. No caso de deterioración de estradas, camiños ou calquera outra infraestruturas, instalación ou servizo preexistente debido á execución da actuación, deberá restituírse a súa calidade e funcionalidade aos niveis previos ao inicio das obras.

4.2.4 Xestión de residuos

1. Todos os residuos que se xeren como consecuencia da construción, explotación e desmantelamento do parque eólico deberán xestionarse en función da súa natureza e conforme á lexislación vixente, primando a reciclaxe e a reutilización fronte á vertedura.

2. Para a zona destinada a casetas de obra, parque de maquinaria, acopios de materiais, etcétera, deberá seleccionarse unha localización de baixo valor ambiental, escasa pendente e afastada de calquera curso de auga, hábitats de interese comunitario ou área de protección arqueolóxica.

A dita zona deberá estar dotada das medidas necesarias para evitar a contaminación do solo e das augas e dos medios adecuados para a recollida de posibles verteduras. As casetas de obra deberán dispoñer dun sistema estanco de tratamento químico das augas residuais.

Así mesmo, co obxecto de evitar a dispersión de accións potencialmente contaminadoras e favorecer un adecuado control ambiental, no caso de que finalmente sexa necesario dispoñer dunha área de limpeza das cubas das formigoneiras tendo en conta o sinalado na condición 4.2.2.8, esta localizarase preferiblemente na zona dedicada ás instalacións de obra.

3. Os labores de limpeza, mantemento e reparación da maquinaria durante a fase de obras realizaranse preferiblemente en talleres autorizados, eliminando así o risco de derramos accidentais de substancias contaminantes. Cando isto non sexa posible polas características da maquinaria (con mobilidade restrinxida ou non apta para circular por estrada), estas tarefas poderanse realizar na zona destinada a instalacións de obra, que deberá estar adecuadamente dotada segundo o establecido na condición anterior.

4. O almacenamento temporal de residuos ata a súa entrega a xestor autorizado realizarase na área de casetas de obra/parque de maquinaria durante a fase de obras, e no recinto da subestación/edificio de control/centro colector durante a fase de funcionamento. Sinalizarase claramente a presenza dos distintos tipos de residuos e cumprirse en todo momento coas normas de almacenamento establecidas na lexislación vixente.

5. Antes do inicio da fase de explotación deberán terse retirado e xestionado a totalidade dos residuos xerados durante a execución das obras.

4.2.5 Protección da fauna, vexetación e hábitats naturais

Con carácter xeral, no desenvolvemento do proxecto garantirase que non se vexan afectados compoñentes do medio natural (tal que as especies de flora e fauna ou os hábitats naturais) que gocen dun réxime de protección legal, atendendo ao disposto nas leis 42/2007, do 13 de decembro, do patrimonio natural e da biodiversidade e 5/2019, do 2 de agosto, do patrimonio natural e da biodiversidade de Galicia, sen prexuízo de calquera outra normativa que lles resulte de aplicación.

4.2.5.1. Sobre a fauna

1. Para levar a cabo os labores de corta e roza de vexetación, así como os movementos de terras, escolleranse datas fóra das épocas de nidificación e cría da fauna máis sensible a este tipo de actuacións (prestando especial atención á que puidera gozar dalgún réxime de protección legal), adoptando en todo caso as medidas necesarias para non alterar á fauna.

2. Previamente aos labores de corta de arboredo verificarase a ausencia de avifauna nidificante de interese nos pés implicados. En caso de presenza, adoptaranse as medidas oportunas para que poidan finalizar con éxito o período reprodutor. Atenderase especialmente á presenza de aves rapaces ou calquera outra especie que ostente figuras legais de protección ou apareza recollida en listaxes ou libros vermellos que poñan de manifesto a importancia da súa conservación.

3. Se entre as aves rapaces que poidan facer uso da zona do parque se atopasen rapinas do xénero *Circus* (tartaraña cincenta *Circus pygargus* e gatafornela *Circus cyaneus*, catalogadas como vulnerables no CGEA), que nidifican sobre o solo en ambientes de matogueira ou mixtos con pasteiros e polo tanto son susceptibles de verse afectadas polas obras, previamente aos labores de roza da vexetación levaranse a cabo as comprobacións necesarias para determinar a existencia ou non de parellas reprodutoras na área de afección directa das infraestruturas e instalacións proxectadas.

No caso de detectar a súa nidificación na zona afectada polas obras, adoptaranse as medidas oportunas para que poidan finalizar con éxito o período reprodutor, incluíndo o establecemento dun perímetro de exclusión duns 500 m de radio en torno ao niño, onde se evitará calquera actuación ata a finalización do período reprodutor (podendo continuar coas obras noutra zona do parque) e outro perímetro de seguridade de 500 m, onde se limitarán ao máximo as actuacións co obxecto de garantir a tranquilidade das aves.

4. Para aquelas especies de fauna que contén cun plan de recuperación, conservación ou xestión, adoptaranse as medidas e actuacións recollidas na dita planificación, cando proceda.

5. Adoptaranse as medidas necesarias para minimizar o potencial impacto da rede viaria do parque sobre a pequena fauna (réptiles, anfibios, micromamíferos...), tanto polo risco de atropelo como polo efecto barreira, así como para garantir que as obras de drenaxe e outras estruturas non supoñan unha trampa para a dita fauna.

Ademais, no caso de que nalgún dos vieiros do parque sexa necesario colocar pasos canadenses para impedir o paso de gando, estes deberán ir dotados de medidas que posibiliten o escape dos pequenos animais que poidan caer ao foxo. As ditas medidas poden consistir, sen prexuízo doutras igualmente efectivas, en dotar ao foxo dunha rampla de subida da fauna (con superficie rugosa e pendente suave), abrir un ou dous laterais do foxo ou darlle saída ao exterior mediante unha tubaxe de diámetro suficiente (mínimo 40 cm).

Así mesmo, levaranse a cabo os controis oportunos para verificar a eficacia das medidas adoptadas e detectar a existencia ou non de afeccións sobre a pequena fauna (incluíndo, de instalarse pasos canadenses, controis de mortalidade nos foxos), incorporando este seguimento ao programa de vixilancia ambiental segundo se desprende do punto 5 desta DIA.

6. Respecto á avifauna e os morcegos, realizaranse comprobacións periódicas que permitan determinar a existencia ou non de afeccións sobre os seus efectivos poboacionais e detectar cambios no comportamento e usos do hábitat producidos pola instalación e/ou presenza dos aeroxeradores.

No caso de que se detecte unha incidencia negativa, adoptaranse as medidas necesarias para corrixir a dita situación, entre as que se poden considerar, sen prexuízo doutras, un incremento da frecuencia do seguimento, pintado de pas con patróns que incrementen a súa visibilidade, eliminación de gando morto (ou cubrición ata a súa retirada) para evitar atracción de aves preeiras, parada de máquinas en días con condicións meteorolóxicas moi desfavorables e de baixa visibilidade, establecemento de períodos de parada técnica dos aeroxeradores no caso de alcanzarse limiares de risco, instalación de disuasores automáticos, evitar a rotación das pas en horarios (ocaso e primeiras horas da noite), épocas do ano e condicións meteorolóxicas (baixas velocidades do vento, etc) de maior actividade de quirópteros, eliminación ou relocalización de aeroxeradores conflictivos, etcétera.

No caso concreto das especies preeiras, estarase ao disposto na Resolución do 21 de marzo de 2014 da Dirección Xeral de Enerxía e Minas pola que se establecen determinadas medidas para previr as colisións de aves nos parques eólicos da Comunidade Autónoma de Galicia.

Para tal fin, o promotor deberá levar a cabo un plan de seguimento da avifauna e quirópteros de acordo co sinalado no punto 5.2 da DIA.

7. Así mesmo, levarase a cabo un seguimento da posible aparición de efectos acumulativos (aditivos ou sinérxicos) sobre a avifauna e os quirópteros entre os parques eólicos que existan no contorno no momento en que este parque eólico entre en funcionamento (fosen ou non considerados na documentación avaliada). Teranse en conta tamén as súas infraestruturas de evacuación de enerxía se for o caso. Este seguimento realizarase mediante a valoración conxunta dos resultados dos seus respectivos plans de vixilancia, téndose que adoptar as medidas protectoras e/ou correctoras oportunas no caso de producirse a aparición deste tipo de efectos.

4.2.5.2 Sobre a vexetación e os hábitats naturais

1. Con carácter xeral, a eliminación da vexetación reducirase ao estritamente necesario para a execución do proxecto. Empregaranse sistemas mecánicos, non facendo uso do lume nin de fitocidas.
2. A corta de arboredo limitarase ao imprescindible, lembrando que previamente terá que presentar a declaración responsable ou solicitar a autorización segundo corresponda, así como a comunicación final ao remate do aproveitamento de ser o caso, en función do disposto na normativa de aplicación.
3. A realización dos aproveitamentos madeireiros implicará a extracción ou trituración da biomasa forestal residual, agás por razóns xustificadas ou aquelas outras establecidas consonte a lexislación en materia de montes.
4. Na xestión da biomasa vexetal eliminada primarase a súa valorización, evitando a queima in situ destes restos, que de ser o caso terá que contar coa preceptiva autorización. En calquera caso, terase presente a lexislación sectorial en materia forestal e de prevención e defensa contra os incendios forestais.

Neste contexto, no caso de optar pola extracción da biomasa forestal residual deberá garantirse a permanencia no monte ou terreo forestal dos restos forestais de menor tamaño nunha porcentaxe do 50 % sobre o total que se vai extraer. Unha vez executado o aproveitamento, en casos de corta final, deberán realizarse as actuacións necesarias encamiñadas á rexeneración da superficie afectada. No caso de que sexa depositada sobre o terreo, procederase a súa trituración e espaxamento homoxéneo, para permitir unha rápida incorporación ao solo, diminuír o risco de incendios forestais e evitar a aparición de enfermidades ou pragas.

5. Adoptaranse as medidas necesarias para eliminar riscos de incendios, tanto na fase de obras como na de funcionamento do parque.
6. Para garantir a non afección e a conservación das especies de flora ameazada que puideran estar presentes na zona de actuación, adoptaranse as medidas preventivas oportunas (balizamento perimetral da súa localización, delimitación das áreas de presenza nos planos de obra, seguimento do estado de conservación dos exemplares e das medidas adoptadas, etc.) e de ser o caso, as medidas correctoras ou compensatorias necesarias. Así mesmo, levaranse a cabo os controis oportunos para verificar a eficacia das medidas adoptadas e detectar a existencia ou non de afeccións sobre as ditas especies, incorporando este seguimento ao programa de vixilancia ambiental segundo se desprende do punto 5 desta DIA.
7. En canto aos hábitats naturais, e co fin de garantir que as actuacións sexan compatibles coa preservación do patrimonio natural e a biodiversidade, prestarase especial atención, sen prexuízo doutras, ás medidas de control sobre a afección a solos e vexetación que figuran nesta DIA, balizando adecuadamente as distintas zonas de obra e evitando afeccións non previstas.
8. Adoptaranse medidas preventivas para minimizar o risco de introdución de especies invasoras como consecuencia da execución do proxecto (información ao persoal de obra, limpeza previa da maquinaria, control da procedencia dos préstamos, emprego de especies autóctonas na revexetación,...). No programa de vixilancia ambiental incorporaranse os controis oportunos para acadar unha detección precoz desta situación. No caso de que se confirme a introdución, adoptaranse medidas de resposta rápida para erradicalas.

4.2.6 Integración paisaxística e restauración

1. Adoptaranse medidas que maximicen a integración paisaxística da actuación proxectada. No caso da subestación transformadora/edificio de control/centro colector empregaranse materiais, texturas e cores que harmonicen co contorno. Así mesmo, nos traballos de execución e acondicionamento dos vieiros do parque minimizaranse os movementos de terras e coidarase que o firme contraste o menos posible coa contorna.

2. Se na zona existen afloramentos rochosos con interese xeomorfolóxico ou paisaxístico deberán ser respectados, sen que se vexan afectados polas obras.

3. Todas as superficies alteradas ou deterioradas pola execución das obras (marxes dos vieiros, contorno das obras de drenaxe, gabias do cableado, plataformas de montaxe dos aeroxeradores -que deberán ser revexetadas en toda a súa extensión, podéndose deixar un camiño de acceso ata a porta do aeroxerador para os vehículos de mantemento ordinario-, contorno da subestación/edificio de control/centro colector ou de seccionamento e torre/s meteorolóxica/s se é o caso, área/s de casetas de obra e parque de maquinaria, zonas de amoreamento de materiais ou residuos, áreas de préstamo e/ou vertedura de excedentes dos movementos de terras se for o caso...) deberán ser restauradas e revexetadas en función do tipo de terreo do que se trate, co obxecto de favorecer a recuperación do solo e a reinstalación da vexetación orixinal.

Para tal fin, nas actuacións de restauración e revexetación a levar a cabo teranse en conta as seguintes consideracións:

- Co fin de evitar fenómenos erosivos e lograr o máis pronto posible a integración paisaxística das zonas alteradas polas obras, os labores de restauración e revexetación deberán realizarse, na medida do posible, paralelamente ao avance das obras, conforme as distintas superficies a restaurar acaden o seu estado definitivo.
- No caso de precisar achegas externas de terra vexetal por non ser suficiente a retirada na obra, esta non se poderá extraer de áreas onde se atope consolidada e integrada no medio, debendo proceder de amoreamentos ou zonas debidamente autorizadas e que teñan características similares ás do terreo a restaurar, tanto desde o punto de vista edafolóxico como respecto das especies vexetais presentes.
- No que respecta á sementeira, a mestura deberá conter necesariamente especies arbustivas e leguminosas, sen prexuízo das de crecemento rápido que se consideren apropiadas para a zona. A proporción de cada grupo de especies na mestura axustarase, con carácter xeral, ás seguintes porcentaxes: 70% para o conxunto de gramíneas, 15% para as leguminosas e 15% para as arbustivas. A dose a empregar será como mínimo de 30 gr/m² (300 kg/ha).
- A restauración que se faga deberá atender a criterios de coherencia ecolóxica e paisaxística. Todas as especies a empregar na restauración deberán ser autóctonas, preferentemente existentes na zona, compatibles co hábitat no que se vaian implantar e compatibles entre si, co obxecto de maximizar o éxito e integración da restauración.
- Deberá realizarse un seguimento da efectividade dos labores de restauración e revexetación e proceder á reposición das calvas e/ou marras que puideran aparecer nas sementeiras, hidrosementeiras e/ou plantacións efectuadas. Incrementarase a intensidade deste seguimento no caso de que se detecten dificultades para o desenvolvemento da vexetación e levaranse a cabo actuacións adicionais de restauración se o éxito desta non é o axeitado.

4. Unha vez finalizada a vida útil do parque eólico, ou ben no caso de que quedase definitivamente fóra de servizo por calquera causa, ao longo da fase de abandono levaranse a cabo todas as actuacións necesarias para desmantelalo e recuperar a situación preoperacional da zona ocupada pola instalación.

Considerarase, con carácter xeral e sen prexuízo do que no seu momento se poida establecer ao respecto, a desmontaxe e retirada dos aeroxeradores, torre/s meteorolóxica/s e subestación transformadora/centro colector ou de seccionamento (de existir un edificio de control, pode ficar para outros usos), demolición da parte superior do pedestal ou peaña das zapatas, restauración dos novos vieiros creados para uso exclusivo do parque, restitución de terreos e servizos afectados e revexetación das zonas alteradas polo desmantelamento.

4.3 Outras condicións

1. Co obxecto de acadar a máxima coordinación e eficacia no cumprimento desta DIA, o promotor deberá designar unha persoa responsable do seu control e notificar o seu nomeamento ao órgano substantivo.

2. Calquera cambio que se pretenda introducir no proxecto respecto do recollido nesta DIA deberá ter en conta a variable ambiental, e no caso de que poida producir efectos significativos sobre o medio ambiente deberásele notificar previamente á Dirección Xeral de Calidade Ambiental, Sostibilidade e Cambio Climático, a través do órgano substantivo e acompañado da pertinente valoración ambiental comparativa, para que o órgano ambiental o avalíe e informe sobre a súa aceptación, comunicando no seu caso as condicións que cómpre impoñerlle ou se procede iniciar un novo trámite de avaliación ambiental.

3. O promotor deberá comunicar ao órgano ambiental, a través do órgano substantivo e coa suficiente antelación, a data prevista de inicio de obras do parque.

Xunto co anterior, o órgano substantivo achegará a este órgano ambiental, para a súa constancia no expediente, unha copia dos informes da Dirección Xeral de Patrimonio Natural e da Dirección Xeral de Patrimonio cultural aos que se fai referencia nas condicións 4.1.2 e 4.1.4 da DIA, xunto coa documentación na que se baseen.

4. O promotor comunicará ao órgano ambiental, a través do órgano substantivo, a data de posta en marcha da instalación.

5. PROGRAMA DE VIXILANCIA E SEGUIMENTO AMBIENTAL

5.1. Aspectos xerais

O obxecto deste programa é o de garantir ao longo do tempo o cumprimento das medidas protectoras, correctoras e/ou compensatorias que figuran na documentación avaliada e o condicionado da DIA, así como incorporar procedementos de autocontrol por parte do promotor. Así mesmo, debe permitir detectar, cuantificar e corrixir alteracións ou afeccións que non se teñan previsto, e levar a cabo novas medidas acordadas coas novas problemáticas xurdidas.

Para tal fin, e tomando como base o seguimento proposto na documentación avaliada, deberánselle incorporar os controis e estudos necesarios para completalo e adaptalo ao condicionado que se deriva desta DIA. Na definición final do programa fixaranse segundo a fase (previo inicio de obras, replanteo, obras, explotación ou abandono) a periodicidade, os indicadores e os límites ou valores límite que se vaian utilizar en cada caso.

Será responsabilidade do órgano substantivo que o programa que finalmente se desenvolva neste sentido permita acadar os obxectivos indicados. Así mesmo, teranse en conta as seguintes consideracións:

- O seguimento deberá ser efectuado por persoal cualificado para identificar os elementos protexidos da biocenose e para valorar a idoneidade das medidas adoptadas e os impactos que as actuacións do proxecto poden inducir sobre o medio. Terá a capacidade técnica suficiente de conformidade coas normas sobre cualificacións profesionais e da educación superior.
- Lémbrese que sempre que exista a acreditación e alcance correspondente, os estudos e controis preoperacionais, tomas de mostras, medicións e analíticas, tanto na fase previa ao inicio das obras como nas de replanteo, obras, explotación ou abandono, realizaranse por entidades acreditadas polo organismo nacional de acreditación (ENAC) co alcance correspondente a cada tipo de control, toma de mostras, medición ou analítica a realizar, e que os informes estarán asinados e amparados pola dita acreditación. Deberán ser representativas, e polo tanto levaranse a cabo durante os labores con maior incidencia sobre os aspectos obxecto de seguimento.

- No caso de que se detecten, como resultado deste seguimento en calquera das súas fases, impactos imprevistos ou alteracións que superen os limiares establecidos na lexislación aplicable, no EslA ou nesta DIA, comunicarásele inmediatamente ao órgano substantivo, propoñendo as medidas correctoras precisas para corrixilos. Se se pon de manifesto a existencia de impactos ambientais severos ou críticos, o órgano substantivo poñerá este feito en coñecemento da Dirección Xeral de Calidade Ambiental, Sostibilidade e Cambio Climático.

5.2. Aspectos específicos

1. En relación co plan de seguimento do nivel de ruído ao que se fai referencia na condición 4.2.1, tomando como base a proposta do EslA, e demais documentación que consta no expediente, terase en conta o seguinte:

- O promotor deberá incorporar ao programa de vixilancia e seguimento ambiental un documento no que se recolla pormenorizadamente toda a información relativa á metodoloxía do seguimento, aspectos técnicos das medicións, cálculos, límites legais, medidas protectoras e correctoras e calquera outra que resulte procedente ao abeiro da normativa vixente en materia de ruídos.
- En canto aos puntos de control propostos consideraranse como mínimo os lugares propostos na documentación. As medicións realizaranse no contorno das vivendas ou edificacións máis próximas aos aeroxeradores e non no interior dos núcleos, para considerar así os puntos potencialmente máis vulnerables. A localización de cada punto deberá definirse coas súas coordenadas UTM (ETRS89) e reflectirse nun plano a escala mínima 1: 10.000
- Deberan constar os resultados da campaña preoperacional con medicións en todos os puntos indicados, co obxecto de dispoñer de datos previos do ruído de fondo para comparalos cos que se obteñan en cada período de seguimento.
- En canto á periodicidade dos controis, durante a fase de obras efectuarase medicións en cada punto no momento no que se estean executando as obras asociadas ao seu contorno, elixindo un momento coa obra en plena actividade co obxecto de que a medición sexa representativa, na fase de funcionamento será mensual o primeiro semestre, trimestral o segundo e trimestral durante o segundo ano de explotación, podéndose logo variar en función dos resultados obtidos.

2. En canto aos plans de vixilancia e demais controis aos que se fai referencia no punto 4.2.5 da DIA, terase en conta o seguinte:

- Tal e como se desprende do punto 5.1, deberá incorporarse co suficiente detalle ao programa de vixilancia ambiental todo o que se derive das cuestións que figuran no dito punto 4.2.5:
 - Control da nidificación de avifauna protexida ou de interese sobre o solo ou en arboredo.
 - Protección doutra fauna (réptiles, anfibios, pequenos mamíferos,...), detección de atropelos, control das obras de drenaxe e, no seu caso, dos pasos canadenses.
 - Seguimento de avifauna, quirópteros e de posibles efectos acumulativos (aditivos ou sinérxicos).
 - Protección de hábitats naturais e outras especies vexetais e animais singulares ou protexidas se é o caso, en cumprimento das disposicións normativas que lles resulten de aplicación e do disposto nesta DIA.
 - Detección de especies invasoras.
 - Etcétera.

- No caso concreto do plan de seguimento de avifauna (e no de quirópteros naquilo que resulte de aplicación), sen prexuízo do que figure na documentación achegada polo promotor, no informe da Dirección Xeral de Patrimonio Natural en relación coas condicións mínimas para os plans de vixilancia ambiental no relativo ao control da mortalidade por colisión na fase de explotación ou do que se poida derivar da condición 4.1.1, 4.1.2, ou de calquera outra desta DIA, teranse en conta as seguintes indicacións:

- Disporase dos estudos previos necesarios para coñecer os efectivos poboacionais e os usos do espazo e do hábitat na zona, as zonas de cría, alimentación ou campeo, colonias ou refuxios (morcegos), durmidoiros, rutas de paso migratorio, movementos estacionais ou desprazamentos diarios, etcétera, co obxecto de definir axeitadamente o plan de vixilancia para detectar posibles cambios nestes aspectos pola instalación e presenza do parque. Estes estudos preoperacionais deberán cubrir o ciclo anual completo do conxunto de especies inventariadas na zona, prestando especial atención a aquelas que ostenten algunha figura de protección, por exemplo e sen prexuízo doutras, as sinaladas no punto 1.3 desta DIA.
- Conterá unha descrición detallada e xustificada da metodoloxía para o seguimento da incidencia do parque eólico sobre a avifauna, especificando os controis a efectuar e a súa frecuencia, considerando a detección do efecto baleiro, a caracterización do comportamento das aves ante os aerogeradores e a detección de morte por colisión.

Descríbese a metodoloxía para a estimación dos índices de colisión e a súa variación estacional, e a dun estudo do voo que caracterice a frecuencia, variación horaria, variación estacional, altura e traxectoria dos movementos das aves na zona do parque (uso do espazo).

Incluirase unha valoración da posible distorsión nos resultados polo diferente esforzo de mostraxe, condicións climatolóxicas durante as mostraxes, detectabilidade dos corpos (polo tamaño, vexetación do contorno, etcétera) e desaparición de cadáveres por necrófagos, definindo os factores ou índices de corrección par corrixir as posibles desviacións.

- A periodicidade das visitas de comprobación terá en conta a fenoloxía das especies sedentarias, invernais e migratorias. Co obxecto de diminuír na medida do posible a perda de cadáveres por acción de animais preiros, as visitas para a detección de aves mortas por colisión terán como mínimo unha periodicidade mensual. No caso de que se efectúen experimentos para o cálculo dunha taxa de desaparición de cadáveres propia para a zona do parque, poderíase axustar a dita frecuencia. Terase en conta que pode resultar preciso incrementar a frecuencia en épocas de paso migratorio e de dispersión de xuvenís.
 - Definición cuantitativa e cualitativa de limiares de risco por colisión e aparición de efecto baleiro, que indiquen a necesidade de adoptar medidas protectoras ou correctoras específicas, xustificando a súa determinación. Na definición destes limiares deberán considerarse as referencias normativas, catálogos ou listas vermellas máis actualizadas.
 - Defínense as medidas protectoras e/ou correctoras a adoptar en función das situacións de risco que se detecten, considerando entre elas as sinaladas no punto 4.2.5.1 desta DIA, sen prexuízo do que se derive da condición 4.1.2.
 - Descríbese o método de rexistro, tratamento e presentación dos datos obtidos, detallando a periodicidade, estrutura e contido dos informes, que como mínimo incluírán un apartado introdutorio (indicando datas e descrición das campañas efectuadas), outro cos datos e resultados obtidos e un de valoración (considerando tanto o período abranguido polo informe como o acumulado de datos de informes anteriores), discusión e conclusións finais.
- En relación coa condición 4.2.5.1.4 da DIA, no que se refire ao lobo a Dirección Xeral de Patrimonio Natural sinala no seu informe que se ten que dar cumprimento ao punto 18 (Efecto barreira das infraestruturas), apartado 5, do Decreto 297/2008, do 30 de decembro, polo que se aproba o Plan de xestión do lobo en Galicia.

Neste sentido, establece que no primeiro ano de funcionamento do parque, como parte do plan de vixilancia ambiental, e tendo en conta o estudo realizado polo promotor que foi informado pola antedita dirección xeral o promotor deberá realizar unha avaliación e seguimento das posibles afeccións sobre as súas poboacións: estrutura social, zonas de cría, uso do espazo, etc.

Na procura da mellor implementación das ditas medidas, o promotor e o órgano substantivo terán en conta que todos os aspectos relativos á súa planificación e desenvolvemento deberanse coordinar previamente coa dita Dirección Xeral de Patrimonio Natural.

Para a realización dos estudos ou calquera actuación que se desenvolva no marco do programa de vixilancia e seguimento ambiental en relación coas especies protexidas, o promotor deberá contar coas autorizacións que correspondan da antedita dirección xeral.

5.3. Informes do programa de vixilancia

O promotor deberá presentar os informes do programa de vixilancia e seguimento ambiental ante o órgano substantivo, a quen lle corresponde efectuar o seguimento e vixilancia do cumprimento da DIA de acordo co establecido na normativa de avaliación ambiental. Estes informes estarán asinados polo persoal técnico responsable da súa elaboración e terán que contar coa supervisión, aprobación e sinatura da persoa responsable designada para o control do cumprimento da DIA.

Os informes avaliarán pormenorizadamente o cumprimento da DIA en relación a todos os aspectos considerados nela, así como das indicacións, valoracións e medidas protectoras, correctoras e/ou compensatorias contidas no EslA e a restante documentación avaliada.

Con carácter xeral, incluíranse os resultados das campañas preoperacionais ou estudos complementarios que se efectúen e os que no seu caso xa consten no EslA ou as súas addendas se é o caso, comparándoos cos que se obteñan en cada período de seguimento.

Sen prexuízo do que, co decurso do tempo, se poida derivar do desenvolvemento do programa de vixilancia, o seguimento da DIA estruturarase nos seguintes informes:

1. Durante a execución das obras o promotor presentará, con carácter trimestral, un **informe de obras** co seguinte contido mínimo:
 - a) Cronograma de obras actualizado con todas as actividades (incluíndo a adopción das medidas protectoras, correctoras e/ou compensatorias) no que se indique, para cada unha delas, a porcentaxe de execución respecto do total. No cronograma figurará a data de actualización.
 - b) Informe de avance da obra, onde se describa o desenvolvemento dos traballos en relación a todos os compoñentes do proxecto. Acompañarase de reportaxe fotográfica (con indicación da data e hora nas fotografías e plano de puntos de toma) e dun plano de planta a escala 1:5.000 ou maior detalle, dotado de coordenadas UTM (ETRS89), no que se reflecta a situación real das obras e a porcentaxe de execución de cada actividade.
 - c) Resultados do plan de seguimento do nivel de ruído (con medicións en plena actividade, indicando persoal de obra e maquinaria en funcionamento durante as medicións), control da calidade das augas, funcionamento da rede de drenaxes e mantemento do réxime hídrico (seguimento hidrolóxico), seguimento de avifauna e quirópteros, protección da pequena fauna e hábitats e especies vexetais e animais singulares ou protexidas se é o caso, tendo en conta os puntos 4.2.1, 4.2.2, 4.2.5 e 5 da DIA.
 - d) Informe onde se detallen, para aqueles indicadores ambientais que non teñan plans de seguimento específicos, os resultados dos controis efectuados de acordo co programa de vixilancia que se deriva desta DIA (indicando datas das visitas), así como os da aplicación das medidas protectoras, correctoras e/ou compensatorias (tanto as que figuran na documentación avaliada como as

derivadas desta DIA), incidencias e/ou imprevistos acontecidos e solucións adoptadas, labores de restauración efectuados, xestión de residuos de obra, etcétera.

2. Ao final das obras, no prazo máximo de dous (2) meses contados desde o remate dos traballos, achegará un **informe fin de obras** que como mínimo inclúa:

- a) Informe onde se describa o desenvolvemento dos traballos desde a emisión do último informe de obras e se detalle o estado final do parque e da área afectada tras a finalización das obras, en relación a todos os aspectos que figuran na documentación avaliada e no condicionado desta DIA. Conterá así mesmo un resumo do seguimento ambiental efectuado ao longo de toda a fase de obras e das medidas protectoras, correctoras e/ou compensatorias adoptadas, así como das incidencias ou imprevistos acontecidos e as solucións adoptadas.
- b) Reportaxe fotográfica que amose con detalle os aspectos máis salientables da actuación: zonas nas que se implantaron os aeroxeradores, contorno da subestación/edificio de control, torre meteorolóxica, estado dos vieiros, cunetas e drenaxes, gabias do cableado, estado de limpeza da área (en especial das zonas de instalacións de obra e parque de maquinaria), zonas onde se efectuaron medidas protectoras, correctoras e/ou compensatorias, etc. Nas fotografías indicárase a data e a hora, acompañándoas dun plano de localización.
- c) Plano *as built*, a escala 1:5.000 ou maior detalle e dotado de coordenadas UTM, no que se reflecta a situación real de todas as instalacións e infraestruturas do parque, así como as zonas onde se levaron a cabo medidas protectoras, correctoras e/ou compensatorias. Inclúirase unha táboa coas coordenadas UTM (ETRS89) das posicións definitivas dos aeroxeradores, da subestación e da torre meteorolóxica.
- d) Ficheiros dixitais do plano *as built* coas seguintes capas: poligonal do parque, aeroxeradores, vieiros, subestación e torre meteorolóxica. O formato será compatible con sistemas de información xeográfica (SIX). O sistema de proxección será o UTM, adoptándose como sistema de referencia xeodésico o ETRS89. Os datos vectoriais entregáranse en formato ESRI shapefile (.shp).

3. Unha vez iniciada a explotación do parque o promotor deberá presentar, con periodicidade semestral durante os dous primeiros anos de funcionamento e anual os seguintes, un **informe en fase de funcionamento** co seguinte contido mínimo:

- a) Resultados do plan de seguimento do nivel de ruído (identificando os aeroxeradores en marcha durante as medicións), do seguimento do efecto parpadeo de sombras ou *shadow flicker*, do control do funcionamento da rede de drenaxes do parque e o mantemento do réxime hídrico (seguimento hidrolóxico) e, se é o caso, do seguimento da calidade das augas, conforme se deriva dos puntos 4.1, 4.2.1, 4.2.2 e 5 da DIA.
- b) Resultados dos plans de seguimento de avifauna e quirópteros (incluíndo todo o relativo ao desenvolvemento e eficacia das medidas adicionais ás que fai referencia a condición 4.1 da DIA), das medidas de protección de pequena fauna, hábitats naturais e especies vexetais e animais singulares ou protexidas se é o caso, e seguimento dos posibles efectos acumulativos (aditivos ou sinérxicos), tendo en conta os puntos 4.1, 4.2.5 e 5 da DIA.
- c) Informe, acompañado de reportaxe fotográfica, no que se describan con detalle os resultados do plan de restauración, indicando os avances e incidencias no proceso de rexeneración da cuberta vexetal e de integración paisaxística da instalación, aparición de especies invasoras se é o caso, estado dos vieiros, cunetas, plataformas de montaxe, gabias do cableado, contorno da subestación/edificio de control e torre meteorolóxica, así como daquelas zonas nas que se adoptasen medidas de protección contra a erosión. Nas fotografías indicárase a data e a hora, acompañándoas dun plano de localización.

Conterá tamén unha avaliación da eficacia e evolución de todas as medidas protectoras, correctoras e/ou compensatorias adoptadas (tanto as que figuran na documentación avaliada como as derivadas desta DIA) e a descrición, se é o caso, das incidencias acontecidas e as solucións adoptadas. Detallaranse así mesmo, para aqueles outros indicadores ambientais que non teñan plans de seguimento específicos, os controis efectuados de acordo co programa de vixilancia que se deriva desta DIA (indicando datas das visitas).

- d) Cando corresponda segundo o expresado na condición 5.2.2 da DIA sobre as actuacións de estudo e seguimento do lobo, xunto co informe en fase de funcionamento achegárase un documento específico cos contidos que se determinen en función do sinalado na dita condición.

Á vista dos resultados que se obteñan durante os dous primeiros anos de seguimento, ou ben por solicitude motivada do promotor cursada ante o órgano substantivo, poderase revisar, se é o caso, o contido ou a frecuencia dos controis e informes que se deben realizar en anos posteriores.

4. Informe previo ao abandono: cunha antelación de seis (6) meses respecto da data prevista para a finalización da explotación do parque, o promotor remitirá ao órgano substantivo un documento (con memoria, planos, pregos de condicións, orzamento, prazo de execución e avaliación dos aspectos ambientais) no que se detallen todas as actuacións previstas para o cumprimento da condición 4.2.6.4.

5. Informe posterior ao abandono: transcorridos dous (2) meses desde o remate dos traballos de desmantelamento e abandono do parque, o promotor achegará un informe coa descrición detallada das actuacións levadas a cabo, con especial mención á xestión dos residuos procedentes do desmantelamento e á restauración das superficies afectadas. Incluirá unha reportaxe fotográfica que reflecta o estado final da área, unha vez rematados os labores de abandono e realizada a oportuna revexetación.

6. PROPOSTA

Logo de finalizar a análise técnica do expediente de avaliación de impacto ambiental, propónse formular a declaración de impacto ambiental nos termos recollidos ao longo deste documento, en cumprimento do disposto no artigo 41 da Lei 21/2013, do 9 de decembro, de avaliación ambiental.

Juan Manuel Camiño Soto
Subdirector xeral de Avaliación Ambiental
(asinado electronicamente)

RESOLVE

Formular a declaración de impacto ambiental do parque eólico Penas Boas, considerando que o proxecto é ambientalmente viable sempre que se cumpra, ademais do recollido no estudo de impacto ambiental e a restante documentación avaliada, o condicionado que figura ao longo deste documento, tendo en conta que no caso de que exista contradición entre eles, prevalecerá o disposto nesta DIA.

Ademais do obrigado cumprimento das condicións sinaladas, se se manifesta calquera tipo de impacto non considerado ata o momento, este órgano ambiental poderá ditar, do xeito que proceda, os condicionados adicionais que resulten oportunos.

Consonte o disposto no artigo 52 da dita Lei 21/2013, correspóndelle ao órgano substantivo o seguimento e vixilancia do cumprimento da declaración de impacto ambiental.

Esta declaración de impacto ambiental farase pública a través do *Diario Oficial de Galicia* e da páxina web da Consellería de Medio Ambiente, Territorio e Vivenda, e se lle remitirá ao órgano substantivo para os efectos que correspondan no marco do procedemento de autorización administrativa das instalacións.

Así mesmo, non exime ao promotor de obter calquera outra autorización, licenza, permiso ou informe que sexa necesario para a execución e/ou funcionamento do proxecto.

O órgano substantivo deberá notificar a esta dirección xeral calquera cambio de titularidade que se produza na instalación.

De acordo co artigo 41.4 da lei de avaliación ambiental, a declaración de impacto ambiental non será obxecto de recurso sen prexuízo dos que, se é o caso, procedan na vía administrativa e xudicial fronte o acto polo que se autoriza o proxecto.

Santiago de Compostela, na data da sinatura electrónica

María Sagrario Pérez Castellanos

Directora xeral de Calidade Ambiental, Sostibilidade e Cambio Climático
(asinado electronicamente)

